Ч. 32 (14.575). Львів, неділя 14. лютого 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Переговори в справі автономії Підкарпатської Руси.

Президент міністрів чсл. уряду д-р Годжа запросив представників коаліційних партій із Підкарпаття до себе на дальші переговори в справі автономії. З огляду на те представники коаліційних партій зійшлися 8. ц. м. і знов обговорювали цю справу. Рішено домагатися принятгя проєкту, що його коаліційні партії вже предложили. На цьому засіданні проголосив сенатор д-р Едмунд Бачинський, що екзекутива аграрної партії станула на тому, щоб безпроволочно приготовити і перевести вибори до сойму. Найбільш неприхильно ставиться до автономії партія чсл. народніх соціялістів. Так напр. при передаванні проєкту представникам коаліційних партій у Празі д-р Ріхтер заявив, що централя партії у Празі не дала ще згоди на ці проєкти і партія резервує собі право на зміну проєкту, як наприклад, щоб чеські, мадярські і жидівські школи не були підчинені ґубернаторові і т. д.

Українці з Галичини жертвою червоної пропаґанди у Франції.

(КТВ.) На пресовій конференції у Світовому Союзі заграничних поляків, скликаній з нагоди приїзду делеґатів Ради Польських Союзів у Франції, що інтервеніювали в міністра суспільної опіки у справі оборони прав польської еміґрації — делеґати поінформували представників преси м. ін. про комуністичні впливи серед еміґрантів з Польщі у Франції.

Згідно з заявою добре поінформованих делеґатів найбільшу аґітаційно-комунарську акцію ведено серед еміґрантів зі Сх. Галичини. Тепер ця акція втихла тому, що багато українців упало жертвою аґітації польського комунізуючого щоденника, що його видає за совітські гроші у Франції польська комуністка Стружецька.

Щоденник цей повів від початку еспанської боротьби сильну комунарську акцію, називаючи м. ін. деяких польських національних героїв, як Косцюшка, Пулавського й інших, комуністами та навіть зорґанізував „польський леґіон" на підмогу урядовим військам. 300 еміґрантів, між ними багато наших, що вступили до цього леґіону й виїхали до Еспанії, розстріляли саміж еспанські комуністи. Інші, що їм повелося вернутись назад до Франції, стали тепер завзятими ворогами комунізму

Червоні евакуують уже й Альмерію.

Як повідомляє одна з червоних радіостацій, до Альмерії дальше напливають маси утікачів зі сторони Маляґи; кількадесять літаків бомбардує шляхи до Альмерії. **Військове командування після наради наказало евакувати все цивільне населення з Альмерії та змобілізувати всіх здібних до праці, щоби копали окопи.**

Національні війська дальше посуваються в напрямі Альмерії

ПОНАД 1800 ЧЕРВОНИХ ПОЛЯГЛО ПІД МАДРИДОМ.

Як повідомляє національне командування, в останніх днях національні вояки найшли на мадридському фронті 1800 ворожих трупів.

НАСТУП НАЦІОНАЛЬНОЇ КІННОТИ

під Мадридом пощастив; вона під ослоною артилерії **перейшла ріку Хараму, займаючи її східний берег на просторі кільканацяти кільометрів.**

Національні летуни перелетіли над Мадридом і збомбардували укріплені передмістя, залишаючи в спокою середмістя. Червона рада оборони Мадриду заявила у комунікаті, що на відтинку **Арганди** червоні відбили національний наступ і вдерлися до ворожих окопів, крім того зістрілили 7 національних літаків; під **Аранхуезом** відбили ворожий наступ. У битві на відтинку **Ґвадаляхара** полягло 250 нац. вояків; під **Розалес** червоні відбили ворожий наступ. Національні літаки збомбардували двірець у Сесені, але не зробили поважнішої шкоди, зате червона артилерія викликала пожежу двірця в Ґетафе.

НАЦІОНАЛЬНА РАДІОСТАЦІЯ В БАРСЕЛЬОНІ.

Підчас недавного бомбардування Барсельони поліційні аґенти помітили, що у зверненому до моря вікні на 3. поверсі одного дому раз у раз засвічується і гасне світло. Вони увійшли до того дому і найшли там сильну висильну радіостацію, що тримала звязок з національними військами.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ ДАТОК на УКРАЇНСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ У Т-ВІ „СИЛА", 3. МАЯ ч. 10?

Окремі лавки.

Львів, 13. лютого 1937.

Антисемітські заворушення у польських університетах не тільки не вгавають, але й — згідно з останніми звістками — набрали нового „розгону". У Вильні нічого не помогла остання кріза університетських властей та прихід нового ректора, кол. міністра хліборобства проф. Станевіча, людини дуже ліберальної і дуже культурної. У Варшаві нічого не помогло зломання недавнього „окупаційного страйку" на політехніці та в університеті. І тут і там польські студенти проявляють знову свою нехіть до товаришів-жидів у таких формах, що приходить раз-ураз до інцидентів з небезпекою нових потрясень. Поліційна ревізія у домівках студентських організацій у Вильні, у присутности ректора, та у цілого ряду окремих студентів, відомих зі своїх антисемітських поглядів, — це будь-що-будь подія нещоденна. На правничому факультеті в університеті Й. Пілсудського у Варшаві так побили двох жидів, що їх відвезли до шпиталю. І нема ніяких знаків на небі й землі, що ці історії в якійсь недалекій будуччині припиняться.

Одночасно протижидівські авантури по польських високих школах обертаються все ще довкола боротьби за спільні чи окремі лавки студентів поляків (та взагалі арійців) і жидів. Очевидно, вимога польських націоналістичних студентів, щоб жиди сиділи окремо, є тільки одною з точок довгої черги вимог і претенсій, є тільки одним із зовнішніх проявів антисемітських настроїв польської молоді, які — зрештою — теж є тільки одною з ділянок антисемітської хвилі, що провалюється нині по Польщі. Всеж, боротьба за місце у викладових салях знімує безпосередньо студентську масу і перетворилася неначе вже в цілу „проблему лавок". І, як кожна проблема, має вона свої два „боки". З одного боку істнують у ній моменти, що не викликують ніякого сумніву і без огляду на становище до цілої жидівської проблеми є самі собою ясні, — з другого боку є в ній речі, які можуть творити цікаве підложжя для дискусії.

Не підлягає сумнівові тенденція вимоги польських студентів, щоб студенти жиди сиділи окремо: ця тенденція така, щоб підкреслити не тільки расову й національну окремішність жидів, але і їхню нижчість. Окремими лавками польська націоналістична молодь хоче жидівську молодь не тільки фізично відсепарувати від себе, але й зіштовхнути до підрядної кляси громадян. Окремі лавки мають стати тим муром, який у середневіччі відділював жидівське

гетто від решти міста, в якому жили повноправні громадяни. Можна теж слушно припускати, що окремі лавки — це тільки перший крок до дальшого відсепаровування та зіштовхування жидів на щораз нижчий ступінь прав. Ця тенденція домагання польських студентів ясна, не викликує ніяких сумнівів. Тому теж проти неї виступають представники державної влади: і міністр і затверджені ним університетські зверхники, ректори й декани. Бо ця тенденція яскраво суперечить з буквою і духом обовязуючої конституції. І хоч істнуючий **фактично** нумерус клявзус (не тільки проти жидів, але на деяких факультетах і в деяких високих школах ще більше проти українців) теж не має оправдання в законах, хоч високошкільна (та взагалі шкільна) практика ще в багато дечому іншому спирається виключно на „доконаних фактах“ (напр. поділ допомог студентським товариствам та індивідуальних стипендій, леґалізація непольських студентських організацій — до нині нема „Студентської Громади“ — і т. п.), — то проте окремі лавки таки надто кидались би в очі, таки створювалиб нову ситуацію.

І тому жидівські студенти і все жидівське громадянство слушно проти тої тенденції бореться. Арґумент, що кожний студент кожної вищої школи,без огляду на свою національність і віроісповідання, має право сидіти, де йому подобається, — цей арґумент не має контраргументу. А проте підхід жидів — уже не формальний, правничий і політичний — але чисто чуттєвий, моральний, цей підхід дає собою притоку до виміни думок.

І так напр. приймім, що ту саму кампанію за окремі лавки починають польські шовіністичні студенти провадити не тільки проти жидів, але й проти українців. Адже це не лежить у сфері неможливости. Маємо враження, що тоді українська молодь та українське громадянство станулоб на зовсім іншому становищі: поборювалоб тенденцію принижувати нас відштовхуванням — ще більшим **власним відокремлюванням себе!** Це не є дотеп, що — мовляв — українські студенти з дива не можуть вийти, чому їх жидівські товариші так борються **проти** тих самих познак окремішности, за які віддавна йде **наша** боротьба (не тільки окремі лавки, але й салі, але й окремі будинки — дуже просимо, радо приймемо!...). Нам здається, що у польській націоналістичній вимозі окремих лавок маємо подекуди психольоґічно зрозумілу (інша річ, чи слушну) реакцію на надто яскраву, прастару й відвічну тенденцію жидів втискатися в чужі середовища і свідомо чи підсвідомо промовчувати всі ті расові й національні моменти, що ділять і мусять ділити людськість на народи й племена. Маємо враження, що відродження національної свідомости жидів, започатковане сіоністичним рухом, не ввійшло ще так глибоко у кров і психіку жидів, щоб вони не відчували приниження, якщо хтось хоче свою власну окремішність підкреслити та себе сепарувати. І ось відкрите залишається питання: чи боротьба жидів проти вимоги окремих лавок має лише політичні засновки чи також психольоґічні, і чи серед тих психольоґічних засновків не покутує теж **старий гін жидів — асимілюватися,** зливатися з оточенням, жити в ньому й діяти на те, щоб перейнятися його духом і цілями і самому потім стати його пропаґатором? Колиб жиди не переймали так всеціло мови, культури, звичаїв і обичаїв панівної нації, колиб впровадили рідну мову до свого родинного, товариського й культурного життя, як найпершу, найближчу, найдорожчу, колиб витворювали рідну культуру, як рівновартну з культурами чужинецькими, тоді пересталиб жахатися ізоляції та ставалиб елементом, що його чужинці старались би **позискати для** асиміляції. Покищо маємо все ще процес протилежний, з протилежною реакцією.

Очевидно, що польський студентський антисемітизм — нісенітний з кожного погляду: бо що вартні авантури, побої, бойкоти, викидання зі саль та лавок окремих жидів, — коли при цьому нема відповіди: де мають дітися і з чого жити поверх три мільони жидів у Польщі?!

—o—

ЯГОДА АРЕШТОВАНИЙ.

Як повідомляє льондонський „Дейлі Телеґраф“, у Москві арештовано б. начальника ГПУ Яґоду. Ту подію стараються затримати в тайні.

—o—

СЕРП І МОЛОТ НАД ЧЕСЬКИМ КОРДОНОМ.

Як подає Авас, зі сторони Чехословаччини надлетів якийсь літак, що нарисував на небі совітський серп і молот; опісля він знову відлетів до Чехословаччини. Походження літака невідоме.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ ч. 2.

М. ШЕЛЕСТ-ШУМЛЯНСЬКИЙ 7

Герой революції - Тарадайка.

А з Терентієм Трохимовичем було зле. Минув тиждень, може два, поступ у науці був пренікчемний, а тимчасом очі йому набубнявіли й почервоніли, як у бельгійського кріликa. Тонкий сон скидався більше на добру гарячку, ніж на сон, бо раз-у-раз миготіли в голові стовпці слів, що роями розлючених бджіл гналися за Терентієм Трохимовичем і жалили його в самий мозок. Від страху і болю Терентій Трохимович безперестанку прокидався і справдилося на ньому сказане в Еклезіясті: від великої мудрости багато печалі. Нераз серед ночі він зривався, мочив голову в холодній воді, але це і не помагало йому і не шкодило.

— Дурію! — рішив нарешті Терентій Трохимович.

А рішивши це, злякався і постановив покинути науку. Та показалося, що й це нелегко. Викувані слова все одно не давали спокою. Чи то вже язик так виломався, чи яка біда, але Терентій Трохимович раз-у-раз ловив себе на тому, що скандує слова.

„А бий тя трістя та очерете!“ Плював і відтухово стирав ті слова долонею з чола на сам кінець носа.

„Дурію!“

Терентій Трохимович вибрався нарешті на свіже повітря, в надії, що настирлива причепа десь по дорозі затратиться. Ідучи вулицею, старався думати про посторонні й далекі речі, але раз-у-раз забувався і повторював ті самі слова, починаючи їх з того самого кінця. Не виключена річ, що був би може дійсно здурів, як би на щастя не зустрілася була зі своєю коханою.

Побачивши Терентія Трохимовича, дівчина обізвалася до нього.

— Що це ви мелете? — спиталася.

Терентій Трохимович подивився на дівчину. Був змучений, блідий і виглядав жалісно. Дівчині стало аж шкода хлопця. Підійшла, подала руку й потягнула за собою.

— Що це з вами, Терентію Трохимовичу? Що це ви робите? Вірші деклямуєте?

— Вчуся української мови.

— Української мови! А то ж навіщо?

— Записався до українців.

Дівчина подивилася на Терентія Трохимовича зашморгом.

— Слухайте, Терентію Трохимовичу. Ви раз-у-раз викидаєте якісь штуки. То до есерів записуєтеся, то знов до українців.Самі не знаєте, що робите. Хібаж так можна?

Терентій Трохимович здвигнув плечима. Хотів знайти собі якесь оправдання, але не спромігся і тільки сказав:

— То ж бо то й є, що в мене голова, як жебрацька торба. Все приймає, щоб хто не сказав. А де правда, Господь його знає.

— Треба, Терентію Трохимовичу, думати, — сказала з притиском дівчина.

— Та знаю, що треба думати, але... мабуть, не знаю, з якого кінця заходити.

Щирість Терентія Трохимовича зворушила дівчину, вона взяла його під руку і лагідно сказала:

— Терентію Трохимовичу. Перш за все треба зрозуміти своє соціяльне становище.

Терентій Трохимович видивився на дівчину.

— Так, так. Бо тільки соціяльне становище визначує свідомість людини. Розумієте?

— Розумію... — глухо збрехав Терентій Трохимович.

— Ах, ви нічого не розумієте. Ви нічого не розумієте. Крім свого банку. Так жеж не можна, Терентію Трохимовичу. Життя-ж таке цікаве. Все іде вперед. Ось за кілька днів усе старе буде остаточно зруйноване, а на його місці, на його руїнах повстане новий світ, нове царство — царство соціялізму. От побачите.

Дівчина запалилася. Дивлячись на неї, Терентій Трохимович почав відходити. Пригадалися йому недавні, ще золоті хвилини кохання; пригадалася ґітара і ніжний спів „В чарах кохання моє дівування“... Тоді так само горіли в неї очі і лиця. Так само слова її були теплі, теплі...

Дівчина говорила. А Терентієві Трохимовичеві вже здавалося, що старе вертається. Боже, Боже!... Він зачаровано дивився на кохану, не чуючи зовсім, що вона говорить.

А дівчина говорила, мов співала. Хвилинами не ставало їй духу. Спинялася, тяжко віддихала, щоб зараз же ще краще заспівати. Терентій Трохимович не стримався і влучивши момент, щоб ніхто не бачив, поцілував її в руку.

А поцілувавши, злякався. Блиснула в голові згадка, як ця сама дівчина сказала колись різким, ворожим голосом, що не такий тепер час, щоб... Думав, що вибухне гнівом, відштовхне його з ганьбою, покине й піде. Але... нічого! Жадної реакції. Тільки голос її забренів ще пристрастніше.

Терентій Трохимович, пропустивши часинку, знов не стримався і знов її поцілував. Дівчина глибоко відітхнула і тихо промовила:

— Не треба, Терентію Трохимовичу...

Та Терентій Трохимович почув у голосі її колишні, незабутні оксамити і нестримано припав устами до її руки.

— Не треба, Терентію Трохимовичу... — благала безсилим, майже беззвучним голосом дівчина — Не треба...

(Докінчення буде).

Опіка держави над українською культурою у світлі фактів.

ПРОМОВА ПОСЛА В. КУЗЬМОВИЧА НА ПЛЕНУМІ СОЙМУ, ВИГОЛОШЕНА 12. ЛЮТОГО Ц. Р. ПРИ ДЕБАТІ НАД БУДЖЕТОМ РАДИ МІНІСТРІВ

Високий Сойме! З нагоди дискусії над презиміарем Президії Ради Міністрів, хочу забрати голос лише до одного його відтинка, а саме до 4-го відділу, який займається „Фондом Народової Культури". Роблю це тому, що справа ця, хоч видається дрібною, проте має стільки характеристичних моментів, що варт її проаналізувати на пленумі Сойму.

Отож перш усього видається мені, що й термін „народовий" і цілі, які собі ставить Фонд Культури Народової не можуть в нас не викликати застереження. Ціль, яку собі Фонд ставить, є „піддержування польської штуки і науки". Міг би хтось сказати, що тут термін „польський" є рівнозначний з терміном „державний". Однак кожний мусить признати, що мистецтво чи наука не істнують у сенсі державнім, що це нонсенс. Тому, або Фонд Народової Культури захоче поширити свою діяльність і займатися культурою інших народів, які замешкують польську державу, тоді його діяльність не буде в порядку з його назвою і завданнями, або він справді займеться культурою і наукою польською, а тоді сумніваюся, чи буде це в порядку з дотацією, на якій він спірається: адже ця дотація йде з буджетових сум, які походять з податків усіх громадян, отже і громадян непольської народности. Однак до тієї справи я ще прийду, бо до Сойму вплинув проєкт зміни назви Фонду на Інститут. Тоді можна буде ще раз цю справу передискутувати.

НЕ ЗНАЙДЕНО ПОЗИЦІЇ.

Сьогодні обмежуся до одного запиту: скільки, без огляду на цю суперечність, і чи взагалі Фонд Народової Культури опікується науковою творчістю українського народу? Відповідь на це питання чи його аналізу не можу зробити на підставі офіційних звітів, буджетових чи якихнебудь інших, лише мушу звернутися до другого джерела. Тим джерелом є звідомлення, друковані управою Фонду в 1931. і 1934. р. і мої приватні інформації. На підставі того, що я прочитав у цих звідомленнях і на підставі приватних інформацій можу ствердити, що в сотнях позицій, щодо підмог для вчених, для дослідів, видавництв, для ріжних наукових і мистецьких товариств, що займаються пластикою, — я переглянув теж наголовки видань стипендистів — що у всіх тих позиціях я не найшов ні одної, яку можнаб назвати безпосередньою підтримкою української науки чи мистецтва. Врешті я переглянув теж анкету і відповіді пп. міністрів з р. 1931. в справі конечних чинитьб науки для держави, опісля анкету наукових інституцій і польських академій з приводу цього питання. Ця анкета дала мені теж притоку до висновку ,що нема в чільних колах польського громадянства зрозуміння для вартости і змісту, як не як, а старої і глибокої, культури великого народу, якого частина живе в польській державі і якого залюбки називають братнім народом, та про співжиття, з яким стільки нераз деклямують. Читаючи ці звідомлення і відповіді, не міг я ствердити, чи справу культури українського народу, трактовано там як справу суспільної самобутности, чи в площині якогось неозначеного реґіоналізму, чи хотять цю проблему обійти, чи взагалі спровадити її до зера.

ЦІКАВІ ГОЛОСИ АНКЕТИ.

Цікаві були відповіді пп. міністрів. Лише один тодішній міністер внутрішніх справ в першому звідомленні Фонду Народової Культури з 1931 р. експрессіс вербіс говорив про українську культуру так: „Побажана є більша опіка над людовим мистецтвом в Новгородчині і східній Галичині (Малопольсце всходнєй) (українське і гуцульське килимкарство). Цей відділ мистецтва відповідно розроблений може не тільки причинитися до скріплення нашого заграничного експорту, але може теж видатно піднести добробут українського і білоруського села"? Думаю, що підхід цей не грішить шириною.

Очевидно, не можна сказати, щоб деякі праці, оголошувані стипендистами Фонду Народової Культури, чи деякі видавництва, субвенціоновані ним, не мали нічого спільного з українською культурою, Так, але хіба посередньо. Однак ця посередність не була того роду, щоб її можна назвати підтримкою мистецтва чи української науки. Ось наприклад „Словник Славянських Старинностей" чи „Люд Славянський" чи врешті видавництво „Палеонтольоґія Польоніка" з певністю пишуть щось і про українську культуру, з якою мусять стикатися в тематиці своєї праці. Так само не можна вважати, наприклад праці Добрянського „Шкільництво в бувшій Галичині у літах 1772—1806."або праці Гошовського „Ціни у Львові в XVI. і XVII. столітті", або врешті Томкевича „Ярема Вишневецький" — працями над українською культурою.

Тут цікава ще одна заввага: коли я переґлядав праці молодих польських учених, оголошені у звідомленні Фонду Народової Культури, то зустрів я підмоги нпр. на такі досліди, як досліди над „Інституцією кольонів і положенням селян в Альзації і середніх віках". Однак не надибав я ніодної праці з безпосереднього обсягу української культури. А думаю, що було це справою Фонду Народової Культури започатковувати такі польські праці, яких значіння з ширшого державного становища булоб більше, було його обовязком давати почин і підмоги саме для таких праць, наскільки молоді польські вчені самі не зголошувалися. Признаюся щиро, що читаючи оба звідомлення, поставив я собі ось яке питання: Цікаво, чи колиб розіслати анкету поміж науковi польські товариства, поміж визначних політиків, учених і суспільних діячів зі запитом, що більш корисне для польської держави — чи експедиція до Середущої Африки, чи передача цієї суми до розпорядження Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові для проголошення нпр. найновіших дослідів над добою Хмельницького? — то маю враження, що більшість відповідей булаб за експедицією до Середущої Африки.

РОЛЯ НАУК. Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА ТА ІНШИХ УСТАНОВ.

Ще один приклад: у буджетовому році 1932/1933 виасиґновано з Фонду Народової Культури 8 науковим товариствам і польським установам у Львові 53.000 зол. Не думаю, щоби ця квота змінилася значно і в дальшому буджетовому році. Проте для українських культурних товариств не виасиґновано з Фонду ніякої субвенції. Поміж цими товариствами є Наукове Т-во ім. Шевченка, здається, відоме не лише в Польщі. Для інформації подам коротко, чим це Товариство є і який обсяг його діяльности. Товариство ім. Шевченка утримує бібліотеку, якої скількість томів доходить сьогодні до 250.000. У 1935. р. визичено з цієї бібліотеки 35.812 томів. З неї користали не лише українці, але і поляки і польські наукові установи. Нпр. у 1936. р. користали з неї ось які польські бібліотеки, очевидно безплатно: Університетська Бібліотека у Львові — 9 разів, Інститут Суспільної і Господарської Історії Університету Яна Казимира — 18 разів, Державний Архів у Люблині — 3 рази, Військове Історичне Бюро у Варшаві, Яґайлонська Бібліотека в Кракові — 19 разів, Державний Учительський Семинар в Острозі, Бібліотека Познанського Університету, Бібліотека Кремянецького Ліцею — 2 рази, Університетська Бібліотека у Вильні, Товариство Прилюдної Бібліотечи в Люблині — 3 рази, Бібліотека Православної Студії ун. Маршала Пілсудського — 3 рази, Державний Архів у Львові — 19 разів, Військова Бібліотека ДОК в Гродні — 3 рази і т. д. Таких позицій маю 94. Про цю бібліотеку читаємо у видавництві Едварда Хвалевського „Збйори Польске" на стор 390: „Бібліотека Наукового Т-ва ім. Шевченка має майже комплет давніх українських друків від „Апостола" Федорова (Львів, 1574.) аж до „Енеїди" Котляревського (Петербурґ, 1798) включно. А збір друків XIX. і XX. століття зараховують до найповніших у світі і має комплет перших видань українських клясиків та найбагатший знаний збір часописів в українській мові". Наукове Т-во ім. Шевченка утримує Етнографічний Музей, який має богаті реґіональні збірки, Музей давніх памяток українських і преісторії, а також Природничий Музей. Цінні збірки археольогічного Музею (перш усього палеоліт, неоліт і передісторична кераміка), а також збірки з царини етноґрафії (народні строї, вишиванки, збірки писанок, давні і сучасні килими і т. д.) давно вже звернули на себе увагу наукового світа. Все це утримується виключно з жертв українського громадянства. Так само маємо великий Національний Музей у Львові, утримуваний з приватних фондів, маємо численні провінціональні музеї: в Коломиї, Станиславові, Самборі, Сяноку і Перемишлі, які рятують останки етноґрафії і людових памяток з надзвичайною посвятою одиниць, що ведуть ці праці в глухих закутинах безплатно. Цим усім не хотів цікавитися Фонд Народової Культури, хоча безумовно всі ці установи ведуть піонірську культурну роботу, отже можуть рахувати на його дотації. Не дістає субвенцій з фонду ані українське мистецтво, ані театр, ані музика, ані пластика. Відомий є факт, що визначний український учений, власник цілого ряду наукових відзначень, у тому і закордонних, живе просто в нужді. В нужді теж живе один дуже визначний український маляр, в нужді живе визначний український поет, на якого лікування роблено прилюдні збірки. Відомо теж, що українські вчені мусять друкувати свої праці у французькій і німецькій мові, не маючи спроможности друкувати їх у краю. Мені відомо, що кілька капітальних праць молодих і старших українських учених марнується в рукописах. Багато молодих українських учених живе в нужді, деякі працюють при пакуванні масла або як продавці в кооперативах, чи кольпортери книжок і т. п. Це є образ, який подаю без непотрібної тенденції. Він говорить сам за себе і вказує на те, що хоч і живемо об межу в одній державі і повинні ми собою, здавалось би, цікавитися взаємно, то проте плекаємо відокремлення, чи як це назвати, яке є просто непоборне. Але поглиблює це все своєю діяльністю і Фонд Народової Культури.

ЯКІ БУВАЮТЬ СУБВЕНЦІЇ?

Але ось що я прочитав у звідомленні на стор. 120: „Реґіональний театр у Плоцьку зужив 10.000 зол. на виставу „Весілля на Курпях", яку грав у 66 місцевостях, головно у Східній Галичині („Малопольсце Всходнєй"). Або: „Театрові „Станиця живого слова у Варшаві" признано 40.000 зол., які він зужив м. ін. на приготування інсценізації „Повсіногув Бескідских", Зеґадловича, з якими обїхав східні креси". Маю враження і це здається признає Високий Сойм, що це партацька, однак типова спроба культурного впливу на національні меншини. Запитую, чи не булоб краще віддати бодай частину тієї суми

Українській Театральній Кооперативі у Львові? Маю враження, що з державного погляду, яку чей же Фонд Народової Культури повинен мати на очі — це булоб краще.

Недавно читав я в чехословацькій пресі, опісля у львівській українській ось яку нотатку: „Відколи посол Х. став приятелем поляків, і видає свою газету, майже щороку висилає він до Варшави на студії кількох москвофільських студентів. Цього року вислав він аж 5 своїх „попутчиків" (тут подані прізвища). Всі вони перебувають у Варшаві на кошт польського уряду і всі походять з кол карпато-руського студенчества". Не хочу бути злобним і, хоч ця нотатка не була здементована, не хочу на її основі витягати якихось виснсків у відношенні до Фонду Народової Культури. Однак ця нотатка і багато інших, які кружляють в українськім громадянстві, просто диктують вимогу, щоб у звідомленнях Фонду подавати прізвища і квоти, коли їх видають на українську культуру, щоб це подавали не пост фактум, але перед дискусією в Соймі. Тоді можна буде проаналізувати не лише висоту розділених сум, але також і доцільність їх розподілу. Це є дезидерат і просьба, щоб компетентні чинники у звідомленнях виказували все, що торкається справ української культури.

НАШІ ВИМОГИ.

Не перечу, що з того, що я сказав не можна ще робити висновку, щоб Фонд Народової Культури не давав зовсім жадних підмог для українців давніше і що не даватиме в майбутньому. Навпаки, маю приватні відомости, що признано кілька стипендій якимсь українським студентам, а також, що деякі українські вчені дістали підмоги на закордонні зїзди. Однак прізвищ цих стипендистів не можна було довідатися і тому з тим більшою настирливістю домагаємося, щоб їх оголошувано.

Коли я при слові, то не можу не завважити ось що: Справді від держави йдуть деякі підмоги на справи української культури, йдуть трьома шляхами: перший — це субвенція для Українського Інституту у Варшаві. Її виказано в буджетовому преліміна̄рі у висоті — 63.000 зол. Очевидно — цінимо працю Наукового Інституту, бо його видання є дуже вартісні. Однак мушу зауважити, що ця дотація є надзвичайно мала. Отже, наприклад, цей Інститут видав твори Шевченка коштом 10.000 зол. і тим загальмував на довший час інші свої праці. Видання творів Шевченка було конечне, щоб зрівноважити вплив подібного видавництва на Совітській Україні, зафарбованого комуністичною ідеольогією. Другий шлях — це підмога для Наукового Т-ва ім. Шевченка від Міністерства Освіти у висоті 1.000 зол. місячно. Не хочу цієї квоти аналізувати. Маю почуття деякої ніяковости і несмаку, коли хочу підійти до тієї субвенції і порівняти її з велитенською культурною діяльністю, яку це Товариство проявляє. Врешті третій шлях — це дотації Фонду Народової Культури, про які я оце говорив. Ясно, що все це є дуже недостатнє. Українське громадянство має далеко більші претенсії, хоч би з цього титулу, що й воно дає більші податкові чинитьби. Воно несе надто багато жертв для вдержання своїх наукових і мистецьких потреб нарівні бодай вегетації. Отже з огляду на такі великі жертви, а з другого боку, оплачуючи податки, виставляє свої дезидерати і їх я в імени українського громадянства формулую так: треба в достаточному ступні взяти на увагу наукову і мистецьку творчість українських установ і приватних осіб, наскільки ці останні такою творчістю займаються. Ми не хочемо, Високий Сойме, бути ані „бідним кревним", ані не хочемо милостині. Домагаємося лише рівноправности. Уважаємо що це домагання не є „максималістичне".

Читайте „Діло"!

Чи дійсно кріза Малої і Балканської Антанти?

Про крізу Малої Антанти говориться вже давно. Почала про неї говорити спершу мадярська преса, відтак німецька, а почасти і польська. Вслід за цим і в пресі інших европ. держав можна було між рядками вичитати таку саму думку. Відтак якось притихло. Що вплинуло на це: чи постійні заяви керманичів закордонної політики малоантантських держав про солідарність членів цього політичного европейського бльоку, чи може пекучі актуальні питання европейської політики, як нпр. еспанське питання і т. п. досить, що питання малоантантської крізи відійшло було на другий плян. Тут лише пригадаємо, що — поїздку румунського короля до Праги, яка мала саме бути переконливим доказом солідарности і тривкости Малої Антанти, дехто пояснював зовсім протилежними аргументами.

На кожний випадок вже довший час про цю крізу не говорилося. Аж ось недавно заговорили про неї знову. Цим разом голос цей вийшов з Італії, а притокою для цього було заключення відомого пакту „вічної приязни" між Болгарією і Югославією. Ця подія дала італійській пресі тему для цікавих міркувань не лише про давніше вже питання крізи Малої Антанти, але і про крізу т. зв. Балканської Антанти. Цікавий дуже під цим оглядом голос римської „Трибуни", на який чехословацька політична опінія звернула особливу увагу. „Трибуна" стверджує, що на Балкані замітні прояви нової політичної атмосфери. На її витворення вплинули такі головні чинники: совітсько-французький договір, римські протоколи, італійсько-німецький протокол в Берліні, поліпшення італійсько-югославянських взаємин усунення Тітулеска і проголошення невтральности Бельгії. Ці події мали, розуміється, теж визначний вплив і на Малу Антанту.

Яка була і є мета Малої Антанти — це вже річ надто відома. Щож торкається т. зв. Балканської Антанти, то основною її метою було окруження й ізольовання Болгарії, щоб таким чином відібрати їй раз на все всяку охоту до реваншу після останніх її програних війн. Крім цеї основної й зовсім виразної мети, союзники мали ще одну, вже менше виразну, але не менш важну: не допустити до можливого порозуміння між Болгарією і Югославією, які разом творилиб сильний славянський бльок, що ґравітував би в напрямі на Солунь, до Чорного Моря та до Царгороду, а чого не бажає собі ані Греція, ані Румунія, ані Туреччина.

Вступ Югославії до Балканської Антанти можна було пояснити двома основними моментами: 1. неясним відношенням до Італії і 2. непевністю, а може і страхом, що випливали з т. зв. македонської ситуації. Югославія шукала безпеки бодй з одного боку. Але вже скоро після цього ситуація почала мінятися. Передусім виснилася ситуація на фронті італійсько-югославянськім. В часі т. зв. протиіталійських санкцій та особливо зараз після їх скасування, Муссоліні не тільки що не мститься на Югославії, але навпаки, подає їй по лицарськи руку. З другого боку виясноється теж і напружена атмосфера між Білгородом і Софією. Приходить навіть до взаємних відвідин голов держав і відповідальних політичних осіб, які навіть підписують низку двосторонніх умов. Таким чином з часом заникають зовсім всі ті основні моменти, які звязали були Югославію з Балканською Антантою. І вкінці приходить недавно підписаний в Білгороді договір вічної югославянсько-болгарської приязни. І тут „Трібуна" підкреслює той замітний факт, що Стоядінович зовсім не вважав потрібним звертатись ані до Атен, ані до Анкари ані до Букарешту за одобренням цього договору ще перед його підписанням. Щойно пост фактум буде він про нього реферувати на конференції Балканської Антанти, що відбудеться 15. ц. м. Такий самостійний виступ Югославії викликав зрозуміле невдоволення особливо в Греції і в Туреччині. „Таким чином Балканська Антанта находиться у стадії крізи. Для четвертого свого члена вона нині вже мертва, або щонайменше майже мертва".

Придивімся тепер до т. зв. крізи Малої Антанти.

Основним елементом, який потряс тривкістю Малої Антанти, був франко-совітський союз. Безспірним фактом є, що відношення поодиноких членів Малої Антанти до СССР є дуже ріжне. І так Румунія зовсім не бажає собі стати тереном, на якому маневрувалаб совітська армія, бо це поставилоб її в подвійну небезпеку. Пригадаймо собі, що говориться про причину такого ніби несподіваного усунення Тітулеска. Югославія ще до нині взагалі не визнала Совітів, а в Білгороді в апартаментах колишньої російської амбасади живе досі преспокійно останній царський посол, — хоч, правда, вже лише як приватна особа. Що торкається становища членів М. Антанти до СССР — то тут нема ніякого солідарного зобовязання. При заключенні договору, що витворював М. Антанту, постановлено, що кожна членська держава може унормувати своє відношення до СССР згідно зі своїми власними інтересами. Третій член Малої Антанти Чехословаччина заключила три союзи: з Малою Антантою, з Францією і з СССР. Колиб Німеччина напала СССР, Чехословаччина мусить йому прийти з допомогою під умовою, що і Франція зробить те саме.

Союз з Францією зобовязує знову ЧСР на випадок нападу Німеччини на Францію напасти на Німеччину разом з іншими державами Малої Антанти.

З цього виходить — дедукує римська „Трибуна" — що союз з СССР з одного боку, а франко-совітський пакт з другого ставить Чехословаччину в особливе положення, а з огляду на методи совітської дипльоматії виставляє її на найбільше ризико. Найважніше при цьому є те, що цього ризика не хочуть взяти на себе два другі члени М. Антанти, себто ані Румунія, ані Югославія — особливо тепер, коли вісь Берлін-Рим збільшує ще віддалення між Францією і її східніми союзниками. З усього цього виходить ясно, що і Мала Антанта переживає крізу.

М. Н.

Про що говорив Геліфекс з Рібентропом?

Німецькі урядові кола не дають ніяких інформацій про зміст вчорашньої розмови німецького амбасадора Рібентропа з британським міністром Іденом. Кажуть, що Рібентроп предложив загальновідомі німецькі погляди на ріжні міжнародні питання. Берлінські дипльоматичні кола думають, що Рібентроп торкнувся лише дуже загально справи кольоній, у звязку зі загальним господарсько-політичним положенням Німеччини.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

НАДУЖИТТЯ В „УКРАІНФІЛЬМІ".

(РО) На сесії центрального виконавчого комітету УССР, що почалася 4. ц. м. нарком скарбу УССР Рекіс ствердив, що чимало установ і заведень допускається надужить і ломить господарську дисципліну. Зокрема фільмові виробництва „Українфільму" змарнували минулого року коло 10.000.000 рублів на продукцію фільмів, що не надаються до експльоатації. За те Рекіс винує заступника директора „Українфільму"

УБИЛИ ВЖЕ ДРУГУ УЧАСНИЦЮ ЗІЗДУ СОВІТІВ.

(АТЕ) Як повідомляє „Ангріф" на Україні виконав хтось політичний замах на учасницю Зізду Совітів Домалегу. Промовляючи на одному мітінгу в Павлоградській окрузі на тему нової совітської конституції, заявила вона, що селяни згуртовані в колхозах, повинні більше працювати, щоби доставити совітському пролетаріятові більше збіжжя з України. Пів години пізніше на Домалегу напали та злінчували її. Арештували тільки одного з атентатчиків.

—o—

По широкому світі.

Катальонські робітники стараються після упадку Маляги довести до згоди між поодинокими синдикатами.

Італійська фльота відбуде від 10. до 23. березня маневри коло лібійських побереж; буде там присутний Мусоліні.

В еспанській національній армії завели фашістівське поздоровлення.

Німецький премієр Ґерінґ приїде під кінець цього місяця на полювання до Польщі.

Жінка італійського наслідника престолу, княжна Піємонту, привела на світ першого сина. Він матиме ім'я Віктор Емануїл та титул „князя Неаполю".

Чілійський уряд заборонив комуністичній партії всяку діяльність.

50.000 американських самоходових робітників вернеться до праці в понеділок, інші у найближчому тижні.

Понад шведськими північно-східними провінціями знову перелетіли кілька разів якісь чужі літаки. Щоб охоронитися перед такими налетами на майбутнє. Швеція зорґанізує спеціяльну охорону.

Польсько-естонська торговельна конференція почнеться 15. ц. м. у Таллінї.

Британський уряд хоче емітувати 400-міліонову позичку на національну оборону.

—o—

НЕМА НІЯКОГО ФІНСЬКО-СОВІТСЬКОГО ЗБЛИЖЕННЯ.

Фінляндський міністр закордонних справ Гольсті дав представникові фінляндської телеграфічної аґенції інтерву, з якого виходить, що московські розмови не дали ніякого конкретного висліду; може продовжуватимуть їх на весну в Гельзінках. Міністр Гольсті вибирається тепер до Таллїну, мабуть щоби задемонструвати перед Естонією, що вона **не хоче надмірного зближення зі СССР.**

Совітський маршал Єґоров вибирається 16. ц. м. до Ковна, 19. ц. м. до Риґи і 22. ц. м. до Таллїна. У поінформованих колах думають, що у Ризі ані в Таллїні не дійде до ніяких меригоричних розмов, зате можливо, що важніші розмови йтимуть у Ковні.

Совітські кораблі візьмуть участь у контролі Еспанії

ЧИ МАТИМУТЬ БАЗУ?

На вчорашньому засіданні підкомітет неінтервенції після деякого спротиву рішив допустити до участи в контролі еспанських побереж також і совітську фльоту.

Не знати, чи СССР зможе з того скористати, бо він не має бази на Середземному Морі, а в добре поінформованих колах **сумніваються, щоби Франція дала совітським кораблям одну зі своїх пристаней на базу.** Німецькі кораблі матимуть базу в одній з італійських пристаней.

ПОРТУҐАЛІЯ НЕ ДОПУСКАЄ У СЕБЕ КОНТРОЛІ.

Портуґальський уряд відповів підкомітетові неінтервенції, що він годиться на те, щоби поширити контролю і на добровольців, але **не допустить ніякої контролі на своїй території і не дозволить на контролю еспансько-портуґальського кордону.** Щодо морської контролі, то повинні її перевести 4 великодержави без СССР.

Можливо, що з огляду на поставу Портуґалії також Франція відкличе дозвіл на контролю піринейської границі. Французька делеґація запропонувала, щоб Портуґалія згодилася піддати свої побережжя морській контролі. Портуґальський амбасадор відповів, що в цій справі він не має ніякої інструкції. Окрема комісія розгляне портуґальську відповідь та застановиться, як на неї зареаґувати.

ПОРТУҐАЛІЯ ПОМАГАЄ НАЦІОНАЛЬНИМ ВІЙСЬКАМ?

Радикальний „Ево" твердить, що армія ген. Франка дістає зброю з портуґальських фабрик. Фабрики „Бейроляс" і „Шеляс" постачають еспанській національній армії гранатів, бомб та муніції до скорострілів; фабрика „Брако до Прот" — 10.000 до 20.000 тон набоїв тижнево; заведення „Баркарена" — 15 до 20 вантажних самоходів пороху і вибухових матеріялів. Всі ті фабрики працюють день і ніч. Портуґалія заосмотрює Еспанію також у бензину.

Читайте й поширюйте видання „Відродження"!

Настасівські комунарі погромщики перед судом.

В ч. 30. „Діла“ подали ми обширне звідомлення з першого дня розправи перед трибуналом тернопільського окружного суду з дня 9. ц. м. проти 23 сільських комунарів з Настасова, повіт Тернопіль, що в неділю 30. серпня м. р. вчинили зорганізований погром у свому селі та під читальняною домівкою убили довголітнього голову читальні і провідника місцевих українських культурних та економічних установ, заможного 56-літнього господаря Михайла Лапчака, а тяжко ранили теперішнього голову читальні Семка Кураша і парубка Михайла Зазуляка. Опісля ця узброєна комунарська банда кинулася в село і здемолювала домівки та хатнє уряджения 32 господарів у ріжних частинах великого села, щоб пімститися на них за те, що поборювали комуну в селі. Тоді побили теж тяжко 77-літнього Тимка Базара, якому ударом шаблі зломили руку. Внаслідок побоїв Кураш і Базар стали на завжди каліками. Матеріяльні шкоди йдуть у тисячі золотих.

Перед трибуналом перейшло коло півтора сотки свідків, з того більше як сотка так званих свідків алібістів, покликаних обороною на ствердження обставини, що поодинокі обвинувачені (а всі вони заперечили свою вину й участь у погромі) в часі погрому були дома і нікуди не виходили, хоч погром тривав коло трьох годин і хоч у церкві дзвонили на трівогу. Алібісти цілковито завели, бо чергові свідки розпізнали рішуче поодиноких обвинувачених при битті поодиноких пошкодованих або при нищенні їх майна. Стверджено теж, що озброєний у відрізок російського кріса обв. Михайло Стислий стріляв у вікна читальняної домівки, а обвинувачені Іван Куріца і Михайло Цимбалістий убили Лапчака і тяжко побили Кураша, при чому інші члени озброєної комунарської банди дальше їх били, як і Зазуляка, що всі лежали непритомні перед читальняною домівкою.

Висліди трьохденного доказового поступовання виснили теж ролю батька настасівської комуни, 53-літнього заможнього „американа“ Івана Бичека, що на кілька годин перед погромом підюдив комунарів словами „кров за кров, голова за голову, бий і ріж“, щоб пімститися на українських „націоналістах“ і багачах за те, що тогож дня побито на фестині „Просвіти“ в сусідньому селі Чарторня одного з провідних настасівських комунарів, Михайла Ракочого. Той сам Бичек, недавній ще [redacted], який витягнув його навіть на солтиса, озброєний у півтораметровий дручок, зявлявся опісля в ріжних місцях погрому, щоб додати відваги руйнуючій банді до дальшого нищення. Від кількох місяців він у кримінлі за злочин спроневірення, як був ще солтисом і за приналежність до комуни. А це був [redacted] і треба було чимало заходів провідних українських кол у воєвідському уряді, щоб скинути його зі солтиса.

Після закінчення доказового поступовання віцепрокуратор Прус-Венцковський зрікся голосу. Як перший прийшов до слова заступник пошкодованих адвокат д-р Степан Баран, котрий обосновував акт обвинувачення, даючи йому відповідне насвітлення й обговорюючи ролю поодиноких обвинувачених та стверджуючи їх вину на основі доказових вислідів розправи. Врешті іменем пошкодованих, як їх правний заступник, домагався признання цивільного позовництва і коштів заступства. З черги адв. д-р Ладика, як правний заступник вдовиці Анастазії Лапчакової, узасаднював вину тих, що брали участь у вбивстві бл. п. Михайла Лапчака, підтримуючи при цьому цивільне позовництво вдовиці. Як оборонець обвинувачених промовив перший д-р Погорілес, аналізуючи подрібно висліди розправи в користь своїх клієнтів. Останній промовляв обор. д-р Лев Ганкевич, полемізуючи кількакратно з насвітленням настасівських подій і ролі в них обвинувачених, що їх дав у своїй промові д-р Баран.

В год. 3. попол. предсідник трибуналу віцепр. д-р Вендриховський відложив розправу до год. 7. веч. для проголошення вироку. Проголошено вирок з 1-годинним опізненням у пятницю 12. ц. м.

ПРИСУД.

Трибунал признав винними згідно з актом обвинувачення: 1) Михайла Стислого — 10 літ вязниці, 2) Кирила Смоляка — 5 літ, 3) нелітнього (16 літ) Станислава Школяра — на замкнення в домі поправи, 4) Івана Ярему — 4 роки, 5) Данила Базара — 8 літ, 6) Михайла Стрнешина — 4 роки, 7) Івана Куріцу — 10 літ, 8) Михайла Цимбалістого — 8 літ, 9) Теодора Лапчака — 5 літ, 10) Василя Джинджиристого — 3 роки, 11) Міхала Школьного, сина Людвика — 4 роки, 12) Гринька Майда — 3 роки, 13) Івана Міруцького — 3 роки, 14) Івана Ракочого — 5 літ, 15) Міхала Школьного, сина Клеменса — 1 рік, 16) Івана Сікорського — 1 рік та 17) Івана Бичека — 4 роки. Усіх засуджених крім Івана Бичека увільнили від судової оплати і коштів карного поступовання, зате Івана Бичека засудили на судову оплату в квоті 160 зол. і поношення всіх коштів карного поступовання, які є високі.

В мотивації вироку підчеркнено, що ініціятором збіговиська зі ст. 163 к.к., що дав почин до погрому, був саме Іван Бичек і тому дали йому розмірно дуже строгу кару. Так само строгу кару наложили і на деяких обвинувачених для осторогн для інших, як репресію, при чому приняли, що Настасів є справді небезпечним огнищем комуни. Цивільне позовництво відослано на дорогу звичайного процесу.

Шістьох обвинувачених, а саме: Семена Джинджиристого, Михайла Плавуцького, Ілька Джинджиристого, Андрія Ракочого, Гринька Галайка і Гринька Дільного трибунал увільнив від вини і кари. Тому, що Семен Джинджиристий і Семен Плавуцький сиділи досі у слідчому арешті, трибунал рішив негайно випустити їх на волю.

Зате на внесок прокуратора рішив трибунал приарештувати тих, що були досі на волі, а саме Івана Ярему й Івана Ракочого і відставити їх негайно до вязниці, як теж застосувати превенційний арешт супроти Івана Бичека, котрий і так сидить у слідчій вязниці під замітом інших злочинів (спроневірення в урядуванні як солтис і приналежности до комуністичної партії). Взагалі Іван Бичек скінчив уже свою карієру і невідомо сьогодні, коли вийде на волю.

Вирок зробив помітне враження на підсудних, а ще більше на їх родини і знайомих, що цілий день гурмою облягали суд. Оборона має зголосити апеляцію, і тоді справа знайдеться небавком у Львові.

Всеж таки це найкращий шлях.

— Забезпечити собі завтра, це найважніше і... найважче.

— Чейже заробляєш і тому не маєш причини нарікати а відложити дещо на чорну годину теж можна.

— Так тобі здається, мій дорогий, але це не так легко. Коли маєш жінку, дітей, видатки зїдають цілу платню. Ге, колиб то так в Америці...

— Ти непоправний оптиміст! Так, наче6 в Америці діялися чуда! А може ти думаєш про славного Товнсенда, що виступаючи як кандидат на президента Зединених Держав проти Рузвелта, обіцював усім 50-літнім американцям, дожизненну ренту по 100 долярів місячно? По проєкті д-ра Товнсенда кожний мав мати запевнене майбутнє.

— Знаєш, це направду був дуже гарний проєкт.

— Примамчивий то так, але не реальний, бо щоб його зреалізувати, як доказав проєктант, треба булоб сконфіскувати три четвертих доходів великих підприємств і багатіїв.

— Всежтаки мусів єднати собі багато голосів кандидат, що обіцював таку матеріяльну забезпеку людям у краю, де границя віку є границею заробків.

— Нічо подібне. Д-р Товнсенд одержав таке мале число голосів, що сам усунувся з виборів. Він побачив безцільність своєї агітаційної кампанії. Американці практичні: Це було за гарне, щоб могло бути дійсне.

— Гм, так кажеш, а одначе ці практичні американці попадають в ентузіязм з приводу найдорожчого рекорду й завжди находять час і гроші на того роду пописи. Були конкурси з великою нагородою для того, хто зуміє найдовше висидіти на брилі леду, для рекордиста, що їсть найбільше пайок мяса, які ніщ тепер був і такий попис: два аматори перівшили себе взаїмно пилиці півтора доби. Переможець одержав 500 долярів нагороди.

— Якщо вже маємо говорити про рекорди, то лишаючи на боці американські диваацтва, щиро признаймо, що в нас є рекорди в іншій ділянці, що більше їм. понують і першусього мають зовсім інше значіння.

— Направду зацікавлюєш мене! Що маєш на думці?

— Інституцію, що з рекордовою точністю розділює щомісяця поміж широкі круги громадян великі суми й приспорює краєві щороку тисячі вдоволених і матеріяльно забезпечених людей. Якщо ти таки ще не додумався, то знай, що маю на думці Державну Льотерію. Мабуть пригадуєш собі, що наш знайомий інж. К. виграв тому пів року більшу суму на Державній Льотерії і заложив фабрику, що знаменито проспєрує.

— Ах, так, це правда! Добре, що ти мені це пригадав. Зараз куплю в колектурі льос до першої кляси Державної льотерії. Остаточно щасливих не сіють, самі родяться.

— Краще скажи: щасливих не сіють, самі щасливий жереб вибирають! Бажаю успіхів!

Ческе життя булоб інше, якби не було затроєне алькоголем. Могилу для культури копає наша інтелігенція, яка так часто заглядає до куфля з пивом. — Тома Г. Масарик.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

ПОВОРОТ ПУШКІНА.

Для українців цікаве століття смерти Пушкина тим, що можемо помічати як довкола його імени консолідуються всі москалі всякого забарвлення. Це доказ, наскільки Пушкин справді великий московський письменник, наскільки він вріс у московську психіку та є виразником її національних прагнень. Саме на тлі імперіялізму, втіленого у Пушкина та його сучасників у бронзовій постаті Петра, переможця Карла й Мазепи, постать поета для нас така цікава. Бо-ж це тут, під памятником Фальконета вперше в самодержавний гимн поолександрівської Росії врізався сміх Шевченка. Пригадаймо собі „Мідного вершника“:

„І прямо в темній вишині
На гранї брили камяної
Кумир з простертою рукою
Сидів на бронзовім коні..
...що крізь туман
Підносив голову мідяну,
Що владним помахом руки
Украй приморської луки
Воздвиг столицю нездоланну...
Страшний він в навкружній м
Яка могутність на чолі!
Яка залізна міць долоні!
А що в коні за дивний пал!
Куди ж зірвався ти учвал
І де ти скачеш, гордий коню?
О, можний владарю віків!
Чи ти над прірвою глухою
Не так залізною рукою
Росію стовпма підхопив?...

(пер. М. Рильського).

Саме цей образ викликав у Шевченка гостру реакцію, де глум (...у свиті — не свиті, і без шапки, якимсь листом голова повита...) переплітається з проклонами для „мусянжового царя“ і „злодійки“, яка його памятник збудувала. В цьому ідеольогічному зударі Пушкин-Шевченко, як не можна краще, можемо зясувати собі національну типічність обох великих поетів, на тлі проблеми, що по століттї не тільки не стала менш актуальна, а навпаки ще більш загострилася, раз мало не збивши мідного вершника з педесталу на землю.

Річ у тому, що Пушкинська муза стала від деякого часу з ініціятиви, як кажуть, самого Сталіна, близька для „оновленої“ Росії. Минулися недавні ще часи, коли обіцювали „сбросить Пушкина с парохода современности“. Нині совітський офіціоз „Правда“ запевняє, що „щойно пролетарська революція зуміла вперше признати Пушкинові славу національного поета і славу великого поета народів Сов. Союзу...“ Не зважаючи на те, що Пушкин яскравий представник і співець феодально-поміщицької доби, зразковий дворянин та апольогет самодержавства й російського націоналізму — а може саме через те останнє! — поет став несподівано близький тому новому самодержавному режимові. Хоч совітська критика й не заперечує, що автор Онєгіна виразник ідей дворянсько-кріпацької доби, та впевняє, що в тому визначенні нічого образливого для поета немає(!); старанно вишукано й освітлено яскраво всі моменти, що вязали або що могли вязати поета з декабристами, щоб доказати революційність письменника на тлі своєї доби. Навіть у такому типовому „панському“ творі, як „Евген Онєгін“ зуміли знайти офіціяльні совітські ідеольоги революційні нотки Є, правда, в деяких його творах моменти революційні, але це радше данина тогочасній моді, за якою йшла вся інтеліґенція, та що в порівнанні з антицарським духом цілої творчости Шевченка, у доказах марксистської критики виглядають дуже натягнені. Автім праця такої критики дуже невдячна. Вона роблена більш для декорації, як із самої потреби. Недармо недавно Еренбурґ хвалився на викладі в Празі про те, що „в Совітах взагалі ніяких книжок не палять, бо совітські критики присвячують ряд поважних і прихильних праць навіть поетичному ґенієві Тютчева, монархіста й царського цензара“. А все-ж Росія вертається у своє річище.

Зате зовсім інша справа, що культ Пушкина стараються тепер москалі з усіх сил прицепити українській літературі. Досить переглянути будь-яке число совітських літературних ґазет, щоб побачити, до чого воно йде. Найкращі українські письменники, що ще залишились, заняті постійними перекладами з Пушкина, при чому сам Рильський переклав „Мідного вершника“, „Кавказького бранця“ та „Евгенія Онєгіна“. Блискуча, в порівнанні з бездарною збіркою „Київ“, поема Рильського про Сталіна вказує, що примусові лекції Пушкина не пішли намарне.

Про те, як українці мають ставитись до ідей Пушкина, не треба й широко розводитись. Муза Пушкина, як твердить сьогодні совітська критика, сягає до космічного, стає загальнолюдською, понадклясовою. Це твердження остаточно добиває саму марксистську критику, яка у питанні пристосування поета до сучасних обставин пішла наперекір власному марксистському принципові і мусіла скомпромітуватись. Кілька ваґонів паперу понаписуваного з нагоди Пушкинського року доказує, що всякі критичні вибілювання були зайві, бо як казав іще Гоголь, — Пушкин незвичайний феномен, єдиний, московської душі. Виректися його, — значилоб для Росії, і то для кожної, виректися себе самої.

С. Гор.

Три новелі про нещасливе кохання.

Олена Ржепецька: „ВІЧНЕ ПОЛУМЯ“

Оповідання.

Ця збірка складається з трьох оповідань; всі вони присвячені коханню. Уже при нагоді першого оповідання авторки три роки тому, читачі стверджували помітний, занадто сильний вплив Гамсуна. Але Гамсуна наслідувати не можна; те, що в нього складається на поезію та обсервацію, зведене до нюансів, до півтонів. Щирість геройки з оповідання „Маніяцями“ не рятує її в наших очах; вона робить на нас враження (кажучи делікатно) влізливої, прикрої і не з такою поетичною душею, як вона сама собі уявляє. Читаєш і покивуєш головою: „Я чемно, з усмішкою кивнула головою господині і пішла до дверей. На порозі кімнати я повернулася, ще раз склонилася господині і голосно промовила: — Треба віддати вам справедливість, добродійко, ви, наскільки (!) висока, настільки (!) дурна“. Важко на підставі такої поведінки, уявити собі, з якої суспільної кляси та якого умового рівня дієві особи того оповідання. Ліричний дитирамб на самому кінці зовсім механічний. Він має тільки закінчувати історію, якої тут попросту — нема.

„Невгасима лампада“ — понура, безнадійна картина жінки, що думає тільки про цвинтар, гроби та смерть. Такий настрій можна найти в деяких нарисах Буніна, де автор пробує змалювати життя без подій, його страшну сірину та безвиглядність супроти вічно приявного марива смерти. Шпитальний настрій і поведінка напів ідіотілих, напів божевільних типів — передані талановито, хоч не розуміємо звязку цих картин із цілим вступом про долю двох сестер.

„Любов артиста“, ще й провінціяльного, зовсім нехарактеристична для акторів (ще й провінціяльних!) і знову... без історії. Ані герой ані та, в якій він закохався, не мають свого обличча; їх слова та вчинки належать до тої закоханої мрійливости, якою так часто нездужають студенти. Хвилинами думаємо над тим, чи не маємо перед собою типу тої „демонічної“ російської (теж і наддніпрянської) жінки, яка невідомо чого закохується, невідомо чому щезає і невідомо навіщо зявляється.

Неодна сторінка в усіх трьох новелях написана з талантом, але всім їм бракує одного: — справжнього сюжету. Авторка не відмежовує свого оповідного стилю від тої красномовности, якою налихує свої дієві особи і всі ці особи однаково говорять та думають.

Є у книжці чимало чисто російських слів, часом і вплив польської мови: „носильщик“ (носій), „думні“(горді) лицарі, „ласка“ у значінні „пестощі“, „добродійні дами“ у знач. чеснотливі, „уговорювала“ (намовляла), „частіше, чим“ (ніж), „після“ у значінні опісля, „гойно“ (щедро), „світ“ у знач. світло, „поповнялося“ (доповнялося), „три роки тому назад“ (!), „гіпноза“, той „сновид“ (!) у значінні „марива“, „вигода“ у знач. користь, „тільки-но“ (!) „заледви“ (ледви), „хмури“ (хмари), „бокал“, „муфта“, тощо. Є й цілі печення не в дусі нашої мови або стилістично досить нещасливі: „Не відходила звідти, чекаючи на повернення жінки з білим волоссям“; „Кожній людині, яка підійде до них, буде сотий раз оповідатись (?) про втрати (?)“; „Тепер я з увагою читаю оповістки про самогубства і по них учуся гордувати життям“; „Якась дівчина не спала цілу ніч. Це було так несподівано встати рано, нічого не підозріваючи, що життя може за якихось кілька годин цілком змінитися“. Таємнича дама, в якій кохається провінціяльний актор, пише таким поетичним стилем: „Але, Сергію! Як тільки наші ноги стануть на спільну щаблину в мріями прожити(ми?) на висоті парою орлів, глум трахне драбиною й, як пару гнилих грушок, скине нас у долину будня... Можливо, що й не вчуємо ми жалібного плачу прекрасного немовляти, бо тут же в ногах буде голосно хропіти огидне потерча з лагідною звірячою мордою — привичка“.

м. р.

СМЕРТЬ ПИСЬМЕННИКА-ПАРИЖАНИНА.

Помер відомий французький письменник Анрі Дівернуа у 72-ім році життя. До останньої хвилини працював невтомно даючи що-року нову цікаву повість або том оповідань. Був це справжній представник т. зв. париського жанру, великий знавець звичаїв, звичок і смішних сторінок парижан. Крім сотні новель, порозсипуваних по денниках — легких, дотепних, часто без глибшого наміру, як розважити читача, дав Дівернуа цілий ряд психольоґічних повістей з малюнком париського середовища. Його цікавили головно ті щоденні дрібниці, які затроюють життя більшости звичайних, сірих громадян. Він умів показувати навіть за дурощами людей їх душу, спрагнену щастя або їх ілюзії, що те щастя заступають.

Деякі критики прирівнювали Дівернуа до Мопасана, маючи на увазі ті дрібні Мопасанові нариси, де таку велику ролю грають любовні непорозуміння, що стають причинами трагедій та комедій усяких людей. Мопасан не мав тої погодищю Дівернуа і не затримувався на такій подрібній аналізі своїх героїв. Повість Дівернуа „Едгар“ зєднала собі похвалу навіть дуже суворих критиків. Новелю „Морт ля Бет“ деякі вважають за архитвір. З інших його творів найбільше відомі „Крапот“, „Паршиві вівці“, „Фіфіноззо“. „Монтмартське передмістя“, „Служниця“, „Сестри Гортенсії“, „Легка дівчина“, „У тіні одної жінки“, „Чоловік, що себе віднайшов“. Поза Францією Дівернуа читали мало.

—o—

Хроніка.

РОЗЧАРОВАНИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ РОБІТНИК.

Англієць Андрю Сміт написав книжку „Я був совітським робітником“, де описує свій побут з жінкою в Сов. Союзі. Він виїхав туди, повіривши в рай для робітників.

ЧИ НІЦШЕ БУВ НОВІТНЬОЮ ЛЮДИНОЮ?

Вийшла нова велика нім. студія про Ніцшого Я. Кляйна п.з. „Поезія Ніцшого“, де критик старається вказати його фільософію з його поезією і показати, в чому Н. був насвоїм новітньою людиною, а в чому неновітньою.

ЗА ПРИКЛАДОМ „ФАВСТА“.

Франц. католицький повістяр Франсуа Моріяк, член Фр. Академії, написав свою першу пєсу „Асмодей“. Є це щось у роді сучасного „Фавста“, тільки чорт не буде виступати на сцені.

—o—

Листування Редакції.

Б. Володимир'в. Тема зовсім дотепна, написане гладко. Гадаємо, що численні вставлені листи псують загальну композицію і роблять оповідання нудним. Не треба теж робити натяків на всяких авторів, бо деякі можуть образитись — головно ті, яких Ви не згадали. Коли дозволите поправити — можемо видрукувати.

ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД.

Готелярська школа у Кракові.

П. Володимир Мельник, єдиний студент-українець у „Готелярській Школі" в Кракові, прислав нам жмут інформацій про цю єдину в Польщі школу, як теж деякий друкований матеріял (звідомлення школи у форматі великої книжки та статтю з франц. ґазети „L' Hotellerie"). Він бажав би **звернути увагу української молоді на цей рід фахових студій,** недоцінюваних у нас хоч практичних.

„Готелярська Школа" у Кракові — пише наш інформатор — є дворічна. В її програмі навчання на першому місці стоять чужі мови (анґлійська, німецька, французька). Відтак іде калькуляція і ведення готелевого підприємства. Студенти мають можливість оглядати найбільші готелі в Польщі, де завдяки заходам самої школи, вони можуть практикувати. Школа висилає на практику своїх слухачів також і за границю (до Франції і Швайцарії).

Наші сусіди звернули вже поважно увагу на цей рід освіти. Добре булоб і нам подумати про те. Скільки то пансіонів і ресторанів у наших живцях і літнищах дає добрі заробітки іншим, бо **ми не вміємо їх фахово вести.** Грубі тисячі перепливають літом через живці і літнища на українській національній території і ми з них майже зовсім не користаємо. Причини очевидні: **без теоретичної і практичної підготови годі вести гостинницю чи пансіон.**

„Готелярська Школа" у Кракові не ставить ніяких національних перепон, так, що наша молодь може мати до неї доступ. Щоправда — **число слухачів обмежене,** тому треба зі зголошеннями спішитись. Школа приймає ґімназіяльних абсольвентів (-ок) і студентів (-ок) університету. Місячна такса 40 зол., але є знижки для малозасібних.

П. В. Мельник готов дати всі докладніші інформації, тому зацікавлені можуть звертатись до нього листовно (Краків, Чарновейска 11. м. 6.).

Безвідсотковий кредит.

I

У грудні мин. року, на зїзді делеґатів т-ва „Цекабе" в Варшаві, голова т-ва Р. Шерешовський підкреслив, що зїзд відбувається **у девяті роковини** оснування новітніх жидівських кас безвідсоткового кредиту. Ці каси („Ґемілят Хесед"), завдяки солідарности жидівського громадянства та жертвенности закордонних одноплемінників за посередництвом „Джойнту" (Joint), дали велику підтримку малозасібним жидівським **купцям і ремісникам,** рятуючи їх часто від руїни.

У пресових звідомленнях зі згаданого зїзду ми найшли тільки згадку, що представлено на ньому фінансовий стан кас і їх обороти. Цифр ми не зустрінули. (Можливо, що їх взагалі не подали в пресу зогляду на безпощадну нагінку ендеків.) Тому скористаємо тут з давнішої цифри, щоби зясувати діяльність жидівських кас безвідсоткового кредиту. Ця цифра дуже висока: 101,796.537 зол. розпровадили каси впродовж 6 років (1928—1934). Можна уявити собі господарські результати урухомлення такої видатної помочі.

Від деякого часу — як це ми вже писали недавно на цьому місці — повели також **поляки** широку акцію над зорганізуванням кас безвідсоткового кредиту. Хоч польські купці і ремісники мають назагал облекшений доступ до кредитів і то доволі вигідних кредитів (у жовтні мин. року дістало зорганізоване польське купецтво **перший міліон зол.** від держави на дешеві кредити для членів своїх організацій), то проте вони зрозуміли велике значення безвідсоткових кас, як інституцій, що мають **характер суспільний і частинно добродійний.**

Акція основування безвідсоткових польських кас приняла в останніх місяцях дуже широкі розміри. Чимало уваги присвячує їй польська преса і то нетільки в численних хронікарських замітках, але теж у просторих статтях. Ця преса зрозуміла вартість кас безв. кредиту для зактивізування польського елементу в торговлі і ремеслі.

„Життя виявило — писала в листопаді м. р. „Ґазета Польска", — що теперішні форми кредиту догічно найменших варстатів госп. праці не є відповідні, що методи вибору довжника виключають зорги дрібних ремісників і купців. Діло в тому, що в них нема матеріяльної забезпеки кредиту. Запорукою певности можуть стати тільки **особисті вальори** довжників, їх рухливість і чесність".

В подібний спосіб арґументує потребу безвідсоткових кас орґан Конґреґації Купців „Купец Польскі". Дрібний купець — як підкреслює цей орґан — не має річевих вартостей, що моглиб стати підставою кредиту, так, як цього вимагають банкові інституції (хоч би це були навіть кооперативи). В дрібній торговлі **більшу вартість репрезентує людина, як її варстат праці,** тому при уділюванню їй кредиту можлива тільки ставка на неї, як людину, хоч булаб вона бідна, як церковна миш.

Ось коротко представлені засадничі мотиви, якими кермуються орґанізатори безвідсоткових кас для наших сусідів. Бувають теж й інші мотиви, не позбавлені політичного характеру, бо звернені своїм вістрям особливо **проти жидів, а частинно також проти нас, українців.** Ось на днях відбулось у Познані в „Домі Польського Купецтва" зібрання, посвячене основанню каси безвідсоткового кредиту, яка **„причинилась би до оживлення поселенської акції великопольського купецтва на східних кресах"** (гл. „Ц. Ґаз. Гандльова" ч. 30). Основані польські каси безвідс. кредиту у **Львові** (при кількох парохіях), **у Перемишлі, в Луцьку** (ім. кс. Петра Скарги) та в інших місцевостях на нашій національній території мають з природи річи не тільки господарський, але й політичний характер. Обєднані в сильній вже сьогодні „Польській Центральній Касі Безпроцентового Кредиту" в Варшаві, вони стануть джерелом великих засобів, уживаних для розбудови польського стану посідання в торговлі і ремеслі.

З великим вдоволенням треба ствердити, що **доцільність** безпроцентової кредитової акції **найшла теж зрозуміння серед українців.** Ця акція в нас ще в початках, та проте заслуговує вона на докладніше обговорення. Тому відкладаємо це до чергової появи „Екон. Огляду".

В. Несторович.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА.

СОКАЛЬЩИНА РОЗБУДОВУЄ ПЛЯНОВО УКРАЇНСЬКУ ТОРГОВЛЮ.

Одним із найкраще поставлених повітів у Галичині в ділянці господарства є повіт сокальський. З великим успіхом працює на його тереві наша кооперація. Вистарчить згадати, що **Окружний Кооп. Союз** у Сокалі стоїть у збуті хліборобських продуктів — як це було подане в нас попереднім разом — на третьому місці, бо зараз після Борщева і Бучача (в 1936 р. збув 2.490 тон). Велику рухливість проявляє там теж наше **купецтво,** що постійно доповнюється молодняком. Число крамниць зросло від 1930 р. удесятеро. Коли засновуємо в Сокалі **Філію Союзу Українських Купців** у цілому повіті було не більше 20 крамниць і то самих споживчих. Сьогодні є вже там 75 купців споживчої бранжі (коли брати під увагу тільки членів згаданої філії), а крім того поверх 50 працює в різних інших бранжах (мануфактура, ґалянтерія, шкіра, залізо, масарні, тощо).

В Альманаху „Буг", що саме появився читаємо м. і. такі цікаві інформації:

З початком 1936 р. Сокальщина має вже понад сотню промисловських підприємств. Місто Сокаль поділено на райони і для обслуги своєї клієнтели поставлено по одній, а то і дві споживчі крамниці. В центрі міста **пляново** доповнюється бранжа по бранжі. Тепер уже чинних є в Сокалі **20 різних бранж.** Деякі в них мають уже по дві, три і більше станиць. Невпинно працює канцелярія філії Союзу У. Купців. В ост. році філія береться до розбудови також **промислу** за наміченим пляном. Зявляється вже також **новий тип мандрівного торгівця,** ярмарочника, як теж **тип скупщика** сезонових **артикулів** (сопар, ключники, мінялі).

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ВІДГУКИ УРЯДОВОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОГРАМИ.

Виступ **мін. Квятковського** з його пляном **структуральної переміни господарства Польщі,** а також виступи мін. промислу і торговлі **Романа** та військового мін. **Каспшицького,** викликали широкий відгомін в краю і за кордоном. Преса добачує в офіціяльно накресленій господарській програмі заповідь небувалої досі **економічної активности** Польщі, остаточну ліквідацію досить нещасливих досі господарських концепцій та обмеження етатизму до тих відтинків, що мають характер публичної ужиточности. Назагал публична опінія — якщо можна цею назвати відгук у пресі — з вдоволенням приняла до відома заповіджену творчу концентрацію всіх сил і засобів коло великих завдань господарської розбудови краю. Створення нового промислового центру (сандомирський „окрęг централь...") вважає преса другою щасливою і спасенною для Польщі ідеєю мін. Квятковського (першою була будова Гдині). Очевидно є й нечисленні критичні голоси в польському таборі, але назагал військово-оборонний засновок господарської програми і її економічні вальори примушують навіть польську опозицію уважно ставитись до начерку нових напрямних у праці уряду.

БАЗАЛЬТ НА ВОЛИНІ

В селі Бутейки, костопільського повіту і в селі Полиці, сарненського повіту, найдено багаті поклади базальту. Грубість покладів у Бутейках 5 метрів, а в Полиці півтора метра. Примір з Яновою Долиною вчить, що ці багатства української землі йдуть не в користь місцевого українського населення, яке звичайно не має навіть змоги заробити при експльоатаційних роботах. Зі заходу приходить чужий робітник.

СВІТОВА ХРОНІКА.

МІЖНАРОДНІЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ У БЕРЛІНІ.

Вже проголошено проблеми, якими займеться цьогорічний IX. Конґрес Міжн. Торг. Палати в Берліні. Ось вони: 1) недостачі і надвишки сировців, 2) кермовання господарства, 3) міжнародня валютова система, 4) господарський націоналізм. В цих чотирьох точках містяться найслабші місця сучасної економіки.

У виданому коментарі до проголошеної програми підкреслені суперечности в міжнар. торговельній політиці (автаркія в нутрі держави і лібералізм в експорті), в загально господарській політиці (хитання напр. Америки між вільною і вязаною господаркою) тощо.

—o—

З нашої кооперації.

ЮВИЛЕЙ 40-ЛІТНЬОЇ ПРАЦІ КООПЕРАТОРКИ

„Маслосоюз" а з ним уся українська кооперація вшановує в цьому місяці 40-літній ювилей кооперативної і громадянської праці члена Дирекції „Маслосоюзу" п. Ольги Бачинської. За цей час працювала Ювилятка спершу у Т-ві „Дністер" у Львові, потім у „Задатковій Касі" в Стрию як службовичка, а далі двацять літ як її директор — врешті від 1924 р. як член Дирекції „Маслосоюзу". Обі останні кооперативні установи завдячують свій гарний розвиток у великій мірі п. О. Бачинській. Поза цими своїми головними обовязками знаходила Ювилятка завжди час на працю в інших установах та товариствах. Згадати б тільки, що якийсь час була вона рівночасно касієркою у 14 різних установах і товариствах. Це найкраще свідчить про велике довіря громадянства до Ювилятки та про її громадянську працьовитість.

КОНКУРС НА ЛІКАРЯ КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ.

Кооператива Здоровля в Ременові розписала конкурс на посаду лікаря кооперативи: Подання треба слати до кінця лютого ц. р. на адресу: Рев. Союз Укр. Кооператив, Львів, вул. Міцкевича 12. Близчі інформації подає РСУК.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБУТ ПРЯДИВА В 1936 Р.

В осени 1936 р. поширила наша кооперація свою збутову діяльність також на ділянку конопляного та льняного прядива. Скуп прядива відбувався через низові кооперативи та Окружні Союзи, які збували його переважно через Центросоюз у Львові. Для цього Центросоюз улаштовував у Львові маґазин, у якому переводжувано сортування прядива. У маґазині працювало весь час 7 робітників.

За цілий осінній сезон закупив Центросоюз до свого маґазину 88 тон різного прядива. Найбільшими доставцями Центросоюзу були підльвівські кооперативи, які враз з Роздількою в Бібрці і Городку Ягайлонськім доставили 27 тон різного прядива, отже близько 1/3 всеї скількости. Дальше доставляли Союзи: Теребовля, Сокаль, Золочів, Скалат, Ярослав, Стрий, Щирець і Зборів.

Свій товар збував Ц. С. ваґоново до Бельська і Льодзі, а крім цього дрібними партіями до Бендзіна, Катовиць, Познаня і Вильна. Найважнішим здобутком Ц. С. у збуті прядива є налагодження торговельного звязку з Англією, куди продано вже 4 ваґони тріпаного конопляного прядива. Саме цей товар було майже неможливо збути в краю, тому що в Польщі є лише дві фабрики, що переробляють тріпані коноплі, а ці фабрики не хотіли побирати товару в нашій кооперації.

Рівночасно зі збутом Центросоюз вишколює у своїм маґазині фахових працівників у ділянці прядива для краю.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБУТ ЗБІЖЖА В ЖОВКІВЩИНІ

Осінна акція збуту збіжжа в Жовківщині тривала три місяці. На першому місці в Жовківщині треба поставити збут фасолі-яськів, яка там особливо гарно удається. Загально беручи П. С. К. в Жовкві збув у вересні 30 тон збіжжа, в жовтні 115 тон, в листопаді 133, в грудні 45 тон — т. є разом 323 тони збіжжа.

РУХ ЧЛЕНІВ В Р.С.У.К.

В січні ц. р. Ревізійний Союз Українських Кооператив приняв у свої члени 6 нових кооператив і видав дозвіл на зареєстровання в суді 3 кооператив.

Проти кольонізації українських земель.

ГЕНЕРАЛЬНА БУДЖЕТОВА ДИСКУСІЯ В СОЙМІ.

Від четверга 11. лютого ц. р. сойм розглядає прелімінар буджету на 1937-38. р. Марш. Цар підкреслив, що сойм повинен розглянути буджет до 26. ц. м. З черги промовляв генеральний референт буджету пос. Дух, кажучи, що буджетова комісія устійнила загальну суму державних доходів на 2,310.747.702, видатків на 2,310,578.479 зол. Таким чином буджетова комісія підвищила прелімінар буджету на 17 мілюнів так, що надвишка доходів над видатками сягає 169.223 зол. Опісля референт говорив про співпрацю сойму в урядом та полемізував з українськими послами у земельній справі, про що наші читачі вже знають з „Діла". Вкінці пос. Дух торкнувся справи внутрішньої консолідації поляків.

У дискусії промовляло вже кільканацять послів. Перший з них кс. Любельський домагався, щоб уряд порозумівся з польськими селянами; пос. Присторова домагалась уніфікації законодавства у Польщі; пос. Вимисловський порушив справу вивозу золота за кордон та виступив проти надто високих платень директорів ріжних державних підприємств.

З черги голова УПР **В. Мудрий** відповів референтові буджету складаючи таку заяву:

Генеральний референт буджету пос. д-р Дух у своїй промові сказав дослівно ось що: „Представники УНДО видвигнули засаду, що вся земля з парцеляції польських маєтків має належати до місцевого українського населення. Засада помилкова. На думку частини промовців трудно віддавати польську землю в українські руки у власній державі, тоді коли висота земельних наділів української населення є більша ніж наприклад польського в західній „Малопольщі", яке відчуває сильний голод землі". Крім цього на буджетовій комісії один з польських послів сказав, що УНДО видало навіть у цьому напрямку спеціяльні інструкції для своїх діячів у краю.

Супроти таких заяв маю честь ствердити авторитативно з цієї високої трибуни ось що:

Не відповідає дійсности твердження, немов би то УНДО стояло на становищі, що земля з розпарцельованих маєтків великої власности має переходити тільки в руки українських хліборобів. Навпаки. УНДО стоїть на становищі, що земельний запас, який походить із маєтків великої земельної посілости без огляду на національність і віроісповідання дотеперішніх власників, має згідно із законом про виконання земельної реформи з дня 28. грудня 1925. р. служити на доповнення місцевих карловатих господарств без ріжниці національности і віроісповідання набувців цієї землі. УНДО стоїть непохитно на становищі, що супроти великого перенаселення в полудниево-східних воєвідствах, в яких кількість карловатих і несамостійних рільних господарств сягає до 80 прц. загалу господарств, **не може бути мови про кольонізацію,** якби закон про виконання рільної реформи належно респектували і виконували.

Після того промовляло ще кільканацять послів, між якими пос. Урбанський домагався безоглядної боротьби з комунізмом. По промові пос. Голинського марш. Цар замкнув ґенеральну дискусію над буджетом. Вкінці пос. **Великанович** зголосив інтерпеляцію у справі перепон при користанні зі сервітутів у державних лісах, а пос. Валевський у справі протипольських тез у книжці посла Чехословаччини в Букарешті п. Шеби п. н. „Росія та Мала Антанта".

В пятницю 12. ц. м. сойм радив над буджетами: президента Польщі, сойму і сенату, Найвищої Контрольної Палати, президії ради міністрів, міністерств: закордонних і військових справ. У дискусії над буджетом президії ради міністрів довшу промову виголосив пос. **Кузьмович,** яку подаємо окремо. Над буджетом міністерств: закордонних і військових справ не промовляв ніхто з послів. Сойм приняв згадані буджети, а в суботу радив далі над буджетами поодиноких міністерств.

Гігієнічний кутток.

ЧИ НЕ СКОРИСТАТИБ І НАМ З ЧУЖОГО ДОСВІДУ?

Один англійський лікар перевів у кількох школах впродовж пяти літ досліди над впливом спожиття пастеризованого молока, на здоровля шкільної молоді. Досвід виказав, що діти, які споживали пастеризоване молоко виказували більшу відпорність на недуги і виказували менший процент захворінь (головно кормових проводів), як діти, що споживали непастиризоване молоко. Крім того від часу доживлювання дітвори пастеризованим молоком у школі, значно поліпшився здоровельний стан дітвори. Ці переконливі висліди та відповідна освідомлююча акція довели до того, що по 2 роках процент дітворн, що споживали тільки пастеризоване молоко піднісся з 30% на 98%.

У другому знову англійському містечку, як подає цей самий лікар, — в одній школі, до якої доставляли непастеризоване молоко — 55% дітвори занедужело на тиф, внаслідок спожиття зараженого молока з поблизького двора, який постачав до тієї школи молоко.

Чи не слід поважно призадуматися і нашим Батьківським Кружкам і Родичам над цими повчальними фактами і подбати про те, щоб наша дітвора споживала тільки пастеризоване молоко і то не лиш в школах, але й в дома.

НОВИНКИ.

— **Від Редакції.** Щоб не лишати наших Читачів два дні без інформацій, чергове число „Діла" появиться, без огляду на понеділкове свято, в понеділок вечором з датою 16. ц. м.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 87-100

— **В справі щомісячного безплатного книжкового додатку.** Нашим точним Вп. Передплатникам пригадуємо, щоби враз із передплатою на лютий прислали найдалі до 15. II. на порто безплатного книжкового додатку 25 сотиків. Хто не долучить до передплати 25 сот., тому книжки не зможемо вислати. Одночасно звертаємо увагу, що книжковий додаток на лютий і дальші місяці дістануть безплатно тільки ті наші **точні і безпосередні передплатники,** що вплатять найдалі до 15-го кожного місяця 5 зол. за пренумерату і 25 сот. на порто. Просимо на це звернути увагу, щоб не тратити непстрібно часу й коштів на листування. Нові передплатники дістануть безплатний книжковий додаток за той місяць, за який пришлють передплату в сумі 5 зол. і 25 сот. на порто.

— **На закінчення карнавалу** уладжують Т-ва „Союз Українок" і „Рідна Школа" в Коломиї з дні 6. березня 1937. в салях Щадничої Каси **ВЕЛИКУ МАСКАРАДУ.** Нагороджені будуть найбільше вигадливі, а при тім найдешевші костюми. Запрошення можна дістати в канцелярії „Рідної Школи, Коломия вул. Косцюшка ч. 25. Нар. Дім партер.

— **Українці** [illegible] **города Льва!** Неділя, 14-го лютого ц. р. — це другий і останній день збірки „Дару Просвіті" у Львові під усіми українськими установами й церквами. Переведе її, як і першого дня, наша студентська й ремісничa молодь та старші визначні громадяни. В цьому останньому дні збірки всі львівські українці вкинуть щедрою рукою до пушок свою лепту на поглиблення виховної діяльности Т-ва „Просвіта". На Львів, як осередок нашого національного життя, дивиться ввесь край. І для цілого краю мусимо дати якнайкращий приклад. Українці [illegible] города Льва! Всі як один бодай у цьому дні жертвуймо на „Просвіту"!

— **Організаційний Комітет Зїзду Українських Природників і Лікарів** пригадує, що VI. Зїзд відбудеться у Львові в днях 16.—17. травня ц. р. Реферати з коротким змістом надіслати до 15. березня на адресу Комітету, Львів, вул. Чарнецького 24, Природничий Музей.

— **На зимову поміч.** Ревізійний Союз Українських Кооператив у Львові зложив 2.000 зол. як дар на зимову підмогу для безробітних.

— **На дохід бідних вдів і сиріт по священиках** відбудуться у вівторок 2. березня ц. р. в салях Народнього Дому у Львові **традиційні вечерниці з танцями.** Перед вечерницями відбудеться, як звичайно, концерт при участи визначних артистичних сил, щоб і старше громадянство, яке не бере участи в танках, могло приємно провести кілька милих хвиль. Багатий, смачний і дешевий буфет з рибою і традиційною „бабкою" до білої кави, заспокоїть хочби яке вибагливе піднебіння. Танці при музиці п. Яблонського до самого ранку будуть милою розривкою для нашої молоді, спрагненої доброї забави. Вступ тільки за запрошеннями, які вже розсилаються, або які набути можна в „Доставі", в домі „Дністра". Комітет має повну надію, що наше громадянство поспішить численно на отсі вечерниці, з яких дохід отре слезу неодній бідній вдовиці і сироті.

— **Традиційну просфору** влаштовує Кружок Р. Ш. ім. кн. Льва при співучасти всіх українських установ на Личакові, в неділю, 14. ц. м. в домівці читальні Просвіти при вул. Крупярській ч. 15. Початок год. 5 веч.

— **Травестія, сентименталізм і романтизм в українській літературі** — це наголовок чотирнацятого викладу в Товаристві ім. П. Могили у Львові. Виголосить д-р А. Княжинський в „Українській Бесіді" в понеділок 15. ц. м. Вступ вільний.

— **Виступ Голинського в опері „Кармен".** У неділю 14. ц. м. вечором виступить Михайло Голинський на сцені Великого Театру у Львові в опері „Кармен" (в ролі Дон Хозе) разом з Вермінською, Враґою й ін.

— **Відчит П. Ковжуна в Берліні.** В Українськім Наук. Інституті в Берліні виголосить відомий графік Павло Ковжун кілька відчитів про сучасне українське мистецтво. В пятницю, 12. ц. м. відбувся відчит на тему „Сучасна українська скульптура". Дальші відчити будуть на такі теми: У вівторок, 16. ц. м. „Розвиток українського малярства з початком 20-го століття"; в пятницю, 19. ц. м. „Напрямні сучасного українського малярства" і в пятницю, 28. ц.

м. „Сучасне українське будівництво". Відчити зачинаються в год. 8.15 веч. і будуть сполучені зі світлинами.

— **Управа львівських телефонів** повідомляє абонентів, що з днем 15. ц. м. будуть змінені спеціяльні числа з одноцифрових на двоцифрові, а то: міжмістовий тел. ч. 0 на ч.00, пожежна сторожа 6 на 06 і авт. год. 7 на 07.

— **Український концерт у Радіо.** В понеділок, 15. ц. м. передасть львівська радіостація український концерт. Український Народній Хор ім. Лисенка під упр. С. Сологуба у Варшаві відспіває цілий ряд українських пісень. Авдиція зачнеться в год. 21.30.

— **Борислав, Дрогобич і околиця!** Вистави „Наталки Полтавки" відбудуться: у Бориславі **в понеділок 15-го** (саля кіна „Палляс"), у Дрогобичі **у вівторок 16-го** (не в неділю — як подавали ми раніше). В головних ролях: **Марія Сокіл, Василь Тисяк, Ів. Романовський та інш.**

— **Знову підвишка цін хліба.** Управа м. Львова оголошує, що в порозумінні з власниками пекарень хліб від 13. ц. м. буде коштувати: 1) житний темний (за 1 кг.) 28 с.; 2) житний т. зв. урядового типу 35 с.; 3) житний люксусовий 42 с. і 4) кулиіківський 45 с. Ціни двох останніх родів хліба не змінились.

— **Почав відсиджувати кару.** Найвищий Суд у Варшаві відкинув касаційну скаргу д-ра Богдана Гнатевича, засудженого на 2 роки вязниці у процесі Бандери і 11. ц. м. прийшли до його мешкання два поліцисти, щоб завести до вязниці. Засуджений мусів погодитися з важкою дійсністю і почав відсиджувати кару.

— **Повітовим старостою в Станиславові** іменовано Юрія Мушинського, б. повітового старосту в Чорткові.

— **Недуга митрополита Дениса.** Митрополит Денис надалі хорий. Деякі круги намагаються пояснювати цю недугу „дипльоматичними причинами. Новоназначений вікарій для Холмщини й Підляшшя, еп. Симон, ще формально не затверджений та надалі титулується еп. острізьким. (КТВ).

— **За „зневагу влади".** Перед львівським окружним судом відбулася 10. ц. м. апеляційна розправа проти о. Якова Боровика із Забіря, якого суд в Раві Руській засудив за „зневагу влади" підчас проповіді на кару 2-місячного арешту. Апеляційний суд обнизив кару на 100 зол. грийви, в разі нестягальности на 20 днів безоглядного арешту.

— **Смерть доньки Драгоманова.** В Софії померла 7. ц. м. Лідія Шишманова, вдова по відомім болгарськім ученім проф. Івані Шишманову, і мати письменника й болгарського посла в Атенах Дмитра Шишманова. Покійниця була донькою відомого українського вченого й публіциста Михайла Драгоманова.

— **Скарбова контроля в однострою.** Міністерство скарбу видало розпорядок, що урядовці скарбової контролі обовязані носити однострої в часі служби. В цивільному одязі можна тільки у спеціяльних випадках за дозволом безпосереднього начальства, якщо вимагають цього спеціяльні обставини.

— **Пальна зброя у службовців державних лісів.** На основі розпорядку міністерства внутрішніх справ службовцям державних лісів вільно носити пальну зброю довгого типу тільки підчас служби, причому власник зброї мусить мати письменний дозвіл дирекції державних лісів. Поза обсягом свого мешкання лісовий служ бовець обовязаний носити при собі цей документ і показувати його поліції, жандармерії та органам охорони лісів.

— **Арештували ошуканця.** По склепах і ріжних підприємствах у Львові ходив від довшого часу панок, що представляв себе скарбовим урядовцем і контролюючи промислові свідоцтва, входив з інтересованими фірмами в ближчі зносини. Обіцював їм обнижку скарбових оплат і зате брав хабарі, вдоволяючись не тільки грішми, але й товарами, які відвозив до свого мешкання в Руді під Львовом. Справою занялася поліція й арештувала ошуканця, що називаеться Казимир Панкевич. Приловила його, як виносив із склепу такий „дарунок".

— **Припинили судове доходження проти 150 селян.** Свого часу 150 селян із громад самбірського повіту потягнено до карно-скарбової відповідальности за нелегальне добування соли. Тому, що майже всі випадки провини сталися перед появою амнестійного закону, судова влада припинила тепер ті процеси.

— **Львівська хроніка.** Антонина Мартинович (вул. Тарнавського 25) повідомила поліцію, що її 23-літня служниця Станислава Ревуцька пропала без вісти. — При вул. Арцішевського 23-літня Софія Благута напилася сільного квасу, бажаючи вмерти. Перевезли її в тяжкому стані до шпиталю. — З мешкання С. Енштайна при вул. Фредра хтось вкрав касету з кількадесятьма старими індійськими та грецькими монетами.

— **Новий подвиг Гагатка.** Львівська поліція придержала б. д-ра прав Яна Гагатка, що намовив 26-літнього А. М., соліцитатора адвоката С. до спроневірення 400 зол., які опісля оба прогуляли. Гагатек це відомий кримінальний тип, колишній москвофіл, що змінив обряд і народність та вславився ріжними ошуканствами, за які відсидів у Бригідках 2 роки вязниці, втративши притім докторський степень.

— **Пожежа.** В Сердичах львівського повіту вибухла сильна пожежа, що знищила три хати з господарськими будинками. Шкоду обчисляють на кілька тисяч зол. — В Боратині сокальського повіту вибухла пожежа в крамниці кооперативи „Єдність" і знищила всі товари вартости 695 зол. Вогонь повстав через необережність.

—**Диригент поліцаєм.** Відомий польський оперовий диригент Адам Должицький, що перебував останніми часами у Варшаві, приняв, як повідомляє польська преса, службу при поліції. Не могучи знайти іншого заняття, він став старшим постерунковим, причому його приділили до поліційної орхестри. Свого часу він був організатором опери у Львові і визначним диригентом. Походить з української родини, скінчив українську гімназію у Львові і вчив навіть музики в Музичному Інституті ім. Лисенка. Тяжкі і сумні часи!

— **Потяг розірвався.** На залізничому шляху Ямниця-Станиславів товаровий потяг при вїзді на станиславівську стацію розірвався на дві частини. За 20 мінут затягнено теж другу частину потягу на стацію.

— **Краєва хроніка.** В Самборі біля залізничого мосту кинувся під потяг 18-літній Франц Размус, шлюсарський термінатор, якого побив вітчим за те, що спроневірив його гроші. — Коло залізничного двірця в Стрию помер на вулиці 56-літній Мехель Лявбгрос із Жидачева, що приїхав лікуватися у стрийському шпиталі. — В Бориславі застрілився Адам Боравський урядовець магістрату.

— **Зудар самоходу з возом.** На дорозі коло Збоїськ під Львовом особовий самохід, яким кермував пяний шофер, наїхав на двокінний віз і розбив його, причому згинули оба коні. В самоході їхав теж плютоновий Ян Віцува, якому поломило ноги, покалічило голову і потрясло мозок. Шофер і візник вийшли цілі.

— **Залізнича катастрофа.** Під Краковом біля жидівського цвинтаря зударилася моторівка з паровозом. Наслідки зудару були страшні. Передню частину моторового возу загнуло до середини, причому тяжко ранило Людвика Варшавського і Станислава Тецінського. Обох відставили до шпиталю.

— **Жінка чи мужчина?** В цивільному суді у Сосновці розглядали справу 22-літньої Владислави Беднарської, яка зажадала зміни імени й прізвища, мовлячи, що є мужчиною. Покликані на розправу лікарі не могли рішити нічого певного, бо ствердження полу у Беднарської вимагає докладних клінічних дослідів і тому суд переказав справу професорові краківського університету д-рові Ольбрихтові.

— **Жахлива летунська катастрофа.** В Берліні впав на вулицю комунікаційний літак, що летів до Старгарду на Поморі. По дорозі заскочила його сніговія і кинула на електричні дроти. Літак спалахнув вогнем ,причому згинуло 5 осіб залоги. Перервані електричні дроти впали на двох урядовців берлінського трамваєвого т-ва й один із них згинув від пораження

— **Смерть ген. Гурка.** В Римі помер у 72. р. життя ген. Василь Гурко, колишній шеф генерального штабу і головний командант австрійської армії в 1917. р.

— **Як карають у Греції?** В Атенах арештували професора місцевого університету, Капельопуса, провідника нової націоналістичної партії, за письмо, яке вислав до короля, критикуючи гостро політику теперішнього уряду. Арештованого приневолили випити фляшку рицинового олійку, а крім того мають вислати його на вигнання на малий острівчик серед Егейського Моря.

— **Найстарший рукопис св. Письма.** В Манчестері в одній антикварні найшли рукопис, писаний по грецьки, що походить із другого століття перед Христом, з деякими розділами зі Старого Завіту. Цей рукопис, як виявилося, на 300 років старший від відомого досі найстаршого рукопису Св. Письма. Папірусові звої, що на них були списані уривки із Старого Завіту, найшли в домовині одної египетської мумії.

——о——

Зі судової салі.

ВІДГОМІН САМОВОЛІ ПОСТЕРУНКОВОГО.

В „Ділі" з 18. липня 1936 р. (ч. 159) була поміщена статейка п. н. „Самоволя постерункового" про відомі події в селі Оровім, пов. Дрогобич, де пес старшого постерункового Рачинського зі Стебника покусав книговодця кредитової каси „Самопоміч" в Оровім Гната Ямельницького і чотирьох хлопців, при чому двом подер одіння. Пошкодований Ямельницький і товариші пішли негайно другого дня з жалобою на постерункового до повітової команди, до староства і до судового лікаря, який теж видав лікарське свідоцтво з описом ушкодження тіла. Проти постерункового повела слідство прокуратура до ч. 127/36 і справа опинилася в городськім суді до ч. Кг. 3267/36. Одночасно Рачинський зробив донесення на Гн. Ямельницького і товаришів за злочин зі ст. 162 к. з. (збіговище) і городський суд у Дрогобичі засудив книговодця Ямельницького й товаришів по одному місяцеві арешту. Зате проти пост. Рачинського припинено слідство, а в карній справі до ч. кг. 3267/36 суд зажадав спершу від пошкодованих по 20 зол. кавції, опісля увільнив Рачинського від вини і кари. В мотивах присуду суд подав, що не вірить зізнанням вісьмох свідків, бо „їх зізнання є надто односторонні та вивчені".

Від присуду на Гн. Ямельницького і товаришів пішла апеляція до окружного суду в Самборі, який змінив присуд городського суду і звільнив усіх засуджених від вини та кари.

Слід згадати, що і на розправі в Дрогобичі і в Самборі боронили підсудних зовсім безкорисно дрогобицькі адвокати: пос. д-р Степан Витвицький і д-р Осип Смольницький.

Відозви й комунікати.

КУРС ДЛЯ ПРОВІДНИЦЬ ДИТЯЧИХ САДКІВ

Головна Управа Рідної Школи відкриває з днем 15. березня 1937 курс для провідниць дитячих садків у Львові, який триватиме шість тижнів та обійме всі потрібні теоретичні і практичні предмети, що їх вимагатимуть самі фахові сили.

Прохання на принятття вносити до Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Сикстуська ч. 46, найдалі до 5. березня 1937 р. з долученням таких документів або їх відписів: 1) метрики уродження, 2) свідоцтва зрілости учительської семинарії, гімназії або іншої рівновартної школи, 3) лікарської посвідки здоровля й 4) поручення від Повітового Союзу (Кружка РШ), або іншої української повітової установи.

Оплата за курс 20 зол.

Якщо не зголоситься найменше 20 учасниць курсу, то курс не відбудеться, про що своєчасно повідомимо інтересованих.

Головна Управа Р. Ш.

Спорт.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ Й ОБОВЯЗКИ СУСПІЛЬНОСТИ

Комунікат У. С. С.

Серед цілої низки важних та актуальних питань громадянського життя української нації займає багато місця справа фізичного виховання. І хоч це важна ділянка, громадянство ставиться до неї на диво байдуже, зокрема в порівнанні з поставленням цієї справи в інших народів державних, де фіз. виховання, головно молоді, ставлять нарівні зі шкільним, значить задально-освітнім вихованням та побіч чи як вступ або доповнення військового вишколу громадянства. Тим то й не дивно, що всюди фізичне виховання є під опікою держави. Окремі міністеріяльні департаменти (звичайно при міністерстві військових справ) кермують фізичним вихованням на підставі одноцілої системи та фінансують його з державного скарбу, бо розуміють, що фізичне виховання дає опісля державі повновартних громадян і запоруку безпеки.

Щоб дійти до того організаційного ступня і поставити на таку площину цю проблему, треба, щоб вона знайшлось та її зрозуміло в цей спосіб усе українське громадянство, в першу чергу його кермуючі верстви: політичні й фінансові.

Керму фіз. виховання виконує м. і. Український Спорт. Союз, що гуртує 120 спорт. товариств, а його фінансовою основою є вкладки клюбів, що вагаються від 250—20 зол. річно. Очевидно, що ті мінімальні доходи не позволяють Спорт. Раді розвинути належної діяльности організаційної, як теж унеможливлюють працю над поглибленням фіз. виховання. Тому теж і величезний вклад праці й енергії, що її дає УСС для розвою фіз. виховання, не може увінчатись відповідним успіхом, бо саме недостача фінансових засобів гальмує тожну його ширше закроєну працю.

Правда, УСС дістає час до часу від поодиноких установ матеріяльну поміч, одначе вона доривочна, а організація фіз. виховання мусить опиратись на тривких фінансових основах.

Крайня пора скінчити з недоцінюванням фіз. виховання, що в майбутньому нації може відограти величезну ролю. Треба уможливити організаціям фіз. виховання повести правильну працю.

І коли в державних народів цей обовязок тяжить на державі то в нас мусить він упасти на фінансові установи, котрим не байдужа наша будучність, чого наші установи дають щоденно багато доказів.

Тому апелюємо до всіх установ, щоб вони при розділі зисків памятали про фізичне виховання і складали на річ УСС будьто одноразові датки, будьто постійні щомісячні квоти, як почесні члени Українського Спортового Союзу.

Львів, дня 25. січня 1937.

ЗА СПОРТОВУ РАДУ У. С. С.:

Орест Радловський, голова. **І. Шухевич**, секретар.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ МИСТЕЦТВА СВІТУ В ШАМОНІ.

В Шамоні відбулось відкриття лещетарських мистецтв світу. До мистецтв зголосилось 16 держав. З тих держав, які брали участь у зимовій Олімпіяді в Гарміш Партенкірхен, нема тільки Японії. Зате стартує Норвегія, яка не брала участи в зимовій Олімпіяді. Відкриття почалось дефілядою змагунів, які перейшли до місцевого касина, де привітав їх голова Міжнародного Лещетарського Союзу Остгард, предсідник французького лещетарського союзу і представник міністерства фізичного виховання.

Першого дня відбувся в Шамоні **біг гінців 4 × 10 км.** Польща не брала участи в цій конкуренції. За перше місце змагались Норвегія, Фінляндія і Швеція. До цієї групи долучилася ще знаменита італійська штафета. Перше місце здобула **Норвегія** в часі 3:06:07. Друге місце заняла Фінляндія в часі 3:07:04. Третє місце заняла Італія (3:08:48), яка віпхала Швецію на четверте місце. Дальші місця заняли: Чехословаччина, Швайцарія, Югославія і Франція.

В суботу (другий день мистецтв) відбувся зіздовий біг.

ГАКІВКА.

БЕРЛІН. **Німецькі канадійці — Польща 7:2** (2:0, 3:2 2:0). Польська гаківвова репрезентація розіграла в Берліні по дорозі до Льондону змагання з німецькими канадійцями і програла високо. Польська дружина грала дуже слабо і тільки в другій терції дещо протиставилась німецько-канадійським змагунам.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Український ситківкар із Волині брав участь у репрезентації Луцька, що змагалась у ситківкових змаганнях за ситківкове мистецтво Польщі, які відбулися у днях 30. і 31. січня н. р. Був це член УСК „Стир" (Луцьк) Олександер Остапець.

Шефер професіоналом. З Ню Йорку повідомляють, що совгарський мистець світу й Олімпіяди, австрієць Карло Шефер, перейшов на професоналізм.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

СКАЛЬНИЦЯ:

14. II. Чорногора в огні (Довбуш).

ТРУСКАВЕЦЬ:

15. II. Циганський барон.
16. II. Інваліди.
17. II. Шаріка.
18. II. Чорногора в огні (Довбуш).

Український Театр „Заграва"

ХОРОСТКІВ:

14. II. Голгота.

ЧОРТКІВ:

15. II. „Камо грядеши?" І. ч. Вініцій і Лігія.
16. II. II. ч. Смерть Нерона.
17. II. Муравлі.

Великий Театр:

Неділя, 14. II. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Подружжа". Год. 8. веч. опера „Кармен".

Понеділок, 15. II. год. 7.30 Премієра! „Життя це сон".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані міністер танцює"

АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна".

ВАНДА: „Червоний султан" і „Я в семім небі".

ГРАЖИНА: „Пан із міліонами".

ЕВРОПА: „Ніч перед битвою".

КАСІНО: „Непереможний" з Ґейрі Купером.

КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Нащо працювати" з Фліпом і Флапом.

КОПЕРНИК: „Матура".

МАРУСЕНЬКА: „Адміралів син" і виступи факіра Ах-Меве.

МЕТРО: „Серця зі сталі".

МІРАЖ: „Маю 19 літ", „Осуджененець".

МУЗА: „Оссі" та Пластична фільма.

ПАКС: „Хрестоносні походи".

ПАЛЯС: „Соловейко з Відня" з Мартою Еґерт.

ПАН: „Я невинний" та Фліп і Флап.

РАЙ: „Вальс над Невою".

СВІТ: „Вальс над Невою".

СТИЛЕВЕ: „Легкодух" і ревія.

ТОН: „Прапор".

УТІХА: „Таємна жінка", ревія „Говори про кохання".

ХИМЕРА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Нюйорк".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 14. лютого 1937.

Берлін (357) 10.30, 12.00 Музика, 18.00 Камер. музика, спів, 20.00, 21.00 „Богема" оп. Пуччінія, **Білгород** (437) 18.50, 19.00, 22.20 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.30 Концерт оп. орх., 17.30 Нар. пісні в супр. циг. орх., 18.00 Концерт, 21.00 Концерт із муз. академії, **Відень** (507) 11.45, 12.00 Орх. концерт, 16.05 Віольонч. ресіталь, 17.35, 18.00 Розр. концерт, 19.10 Кабарет, 20.00 21.00 Концерт присвяч. творчості І. Штравса, 22.40 Танк. музика, **Дайтшляндзендер** (1571) 11.30 Віольонч. ресіталь, 12.00 Музика, 15.30 Пісні, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття. **Міляно** (369) 16.15 Хор, 17.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 20.40, 21.00, 22.00, 23.00 „Ґейша" оп. Джонса, **Мінхен** (405) 9.30 Солісти та квартет дутих інструментів, 17.50, 18.00, 19.00 „Князь Гомбурґ" драма Кляйста, **Прага** (470) 9.25 Концерт вок. квартету, 14.45 Танкові мельодії, 19.20 Марші у вик. військ. орх., 22.30 Скльон. музика, **Радіо Парі** (1648) 12.00 Концерт симф. музики, 14.15 Спів. ресіталь, 16.00 Пісні, 16.15 Сценка з музикою, 22.00 Театр Уяви, **Рим** (421) 19.00 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Вертер" оп. Маснета.

Понеділок, 15. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Концерт солістів, 19.15 Соната г-моль Ліста, 20.10 Розр. концерт, **Білгород** (437) 20.00, 21.00, 22.00 Трансм. з опери, **Будапешт** (550) 13.30, 20.35, 21.00 Циг. музика, 17.30 Орх. концерт, 19.15 Сп. ресітал А. ди Сарі, 22.00 Джез, **Відень** (507) 17.30 Болгарська нар. музика, 18.55, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Помста лилика" оп. І. Штравса, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.20 Мадярські нар. пісні, 20.10 Симф. концерт, 21.10 „Старий Врангель" ком. Брінса, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Танк. музика, 19.20 Концерт орх., 20.40, 21.00 Орх. концерт, 22.00 Розр. мельодії, **Мінхен** (405) 16.30 Розр. музика, 18.00 Вечірня музика, спів, 19.05 Скрипка, форт., 22.50 Розр. музика, рефрени, **Прага** (470) 17.35 Соната Вайса на скр. і форт., 20.40, 21.00 „Русалка" оп. Дарґомижського, **Радіо Парі** (1648) 14.15, 18.45 Спів. ресіталь, 19.45 Пісні, 21.45, 22.00, 23.00 „Мальвіна" оп. Гана, **Рим** (421) 17.15 Камер. музика, 18.00 Рецитації поезій, 18.50 Розр. музика, 22.30 Танк. музика.

Вівторок, 16. лютого 1937.

Берлін (357) 16.30 Веселий концерт солістів, два сопр., тенор, флет, орг., форт., 20.10 Розр. музика, **Білгород** (437) 16.30, 20.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Форт. ресітоль, 12.55 Скрипка, 13.30 Сольон. музика, 17.30 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Тангайзер" оп. Вагнера, **Відень** (507) 13.10 Популярна музика, 15.15 Авд. для дітей, 17.50 Прелюдія і фуга Реґера, 19.15 Камер. музика, 20.00 Концерт бажань, 21.00 Нар. музика, 22.20 Форт. ресіталь, **Дайтшляндзендер** (1571) 14.00 16.00 Музика, 17.50 Сп. ресіталь, 20.10 Танк. музика, 22.30 Нічна музика, **Кошиці** (259) 18.00 Для Закарпаття, **Міляно** (369) 17.15 Орх. концерт, 19.00 Розр. концерт, 20.40, 21.00 Віольонч. ресіталь А. Ранцато, 22.00 Орх. концерт, **Прага** (470) 17.30 Форт. концерт Бацевічівної, 18.20 Голляндська музика, 21.15 „Дозрівання" симф. поема Сука до слів Сови. **Радіо Парі** (1648) 12.00 Симф. концерт, 14.15, 18.45, 19.45 Сп. ресіталь, 16.00 Трансм. із Сорбони, 17.00 Концерт із Сераль Аліс, 21.30, 22.00, 23.00 „Король мимоволі" оп. Шабр'єра (трансм. з Опери Комік), **Рим** (421) 17.15 Концерт, 18.10 Оповідання, 20.40 Муз. всячина, 21.30 22.00 Розр. музика, 22.40 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 14. лютого 1937.

8.00 Сигнал часу, Пісня „Аве Марія", 8.03 Для села: Хліборобська газетка, 8.18 Музика з гр. пл., 8.25 Гутірка, 8.40 Мендельсон: Скерцо зі „Сну літньої ночі", гр. пл.; 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Богослуження, опісля органові твори, 10.40 Леонкавальо: „Паяци", гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, орх., солісти: клясична й сучасна німецька музика; у перерві в год. 13.00 „З того боку куртини". 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Пісоньки, 15.00 Концерт орх., 15.30 Для села: Яким завданням повинно служити сільське самоврядування, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий діяльог, 16.05 Рекламовий діяльог, 16.05 Рекламовий концерт, 16.20 Легка музика з гр. пл., 16.30 Старосвітський курант із творів Сырокомлі, 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., солісти; у перерві Актуальна гутірка, 19.00 Стріча Виспянського з Жеромським у 1905., 19.15 Мішаний концерт: Евгенія Левицька мецосопран; фортепіян, 19.45 Фрагм. із пов. „Найбільша гра" Т. Парніцького, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Форт. ресіталь, 22.00 Концерт орх., Марія Блажкевська сопран; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Понеділок, 15. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: З гарних книжечок, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Про харчові продукти, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Легка музика з гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Орхестра мандолиністів, 17.00 Участь поляків у великих географічних відкриттях, 17.50 Колиб смерть відпочала, 18.00 Гутірка: Зїзд спортових лікарів, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Російська музика, з гр. пл., 18.40 Гелівіна та незалежність Польщі, 18.50 „Зілося бе, вiло, коби в рот влетіло", діяльог, 19.30 Трансм. з Берліна: Концерт орх., спів: Фред Дрісон; фортепіян, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „Авесаломів бунт" фрагм. із драми Ст. Міхашевського, **21.30 Концерт Українського Нац. Хору ім. Лисенка під дир. С. Сологуба**; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 16. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для молодших дітей: Коли в печі горить, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розривкова музика з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Бараболяний рак загрожує Сх. Галичині, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пісоньки у вик. Ст. Вітаса, гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Фортепіянові вальси, гр. пл., 16.15 Скринька ПКО., 16.30 Пісні й арії, з гр. пл., 17.00 „Будні пп. Ковальських" говорена повість, 17.15 З історії оперетки, 17.50 Скринька завидлень, монольог Гемара, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 Великі ансамблі, гр. пл., 18.35 Літер. нарис: Польська державна повість, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Чи можлива є сприявщи демократія, 19.20 Концерт орх., 20.00 Гутірка музика зі слухачем радія, 20.15 Симф. концерт; орх., віоля д' аморе; у перерві ок. год. 21.00 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Поетична зима, чвертьгодина поезій, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.98 ·89.85, Долари американські 5.28·25, 5.26·50, долари канад. 5.28.30—5.25.50, Фльорени, гол. 289.33—287.63. Франки фр. 24.71—23.97, Франки швайцарські 120·90—120.10, Фунти англ. 25.97—25.61 Гульдени данц. 100.20—99.83. Корони ч. 16.40—15.90. Кор. дан. 115.85—115.05, Кор. норв. 130.43—129.45, Корони шв. 133.78—132.80, Ліри італ. 24.05 — 13.40, Марки фінл. 11.45 —11.00, Марки нім. 223·00—119.00, Шил. австр. 94.50—93.50. Марки нім. срібні 132 —128.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 65.00, серія непот. 3 поз. інвест. 2 ем. 65.50, серія непот. 5 поз. кон. 52.50, 6 прем. дол. 63.00, 63.25, 4 прем. дол. 47.75, 48.00, 7 поз. стаб. 149.00. купон 163.58, 4 консол. 51.58. 50.00, 50.13, 50.25, 50.38, два ост. др. 4 і пів зем. серія 5 49·25, 49·50, 4 і пів Варшава 53·0, 53·25. 5 Варш. нов. 55·38, 55·00, 55·50, 56·25, ост. дрібні.

Тенденція для поз. дещо сильніша. Для листів вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 13. лютого п. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.75 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.80 „
1 кг. масла експ. включно з експ. опакув. платить дефінітивно	2.70 „
молоко від 11. I. п. р. . . .	0.16—0.17 „
копа яєць	4·00—4.10 „

Тенденція на масло і яйця звишкова на молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 13. II. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре уміясені, повногруді	1.15 зол.
Індики I. кл., добре уміясені, повногруді	0.95 „
Курки молоді I. кл. біло й жовтоніжки від 1.50 кг. вгору	1.00 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Львів. Відділ Т-ва св. Андрея уладжує товариські сходини священиків що вівтірка у домівці ул. Тереси 38 з рефератом. Відкриття 16. ц. м. в год. 6. веч.

Загальні збори Товариства „Взаїмна Допомога" непринятих до служби службовиків бувшої австрійської і російської держави і емеритів, відбудуться при вул. Короля Ліпинського ч. 23 дня 14. березня 1937 р. в год. 10. пер. пол. а при недостачі потрібної кількости членів в год. 11. без огляду на число членів. На порядку дня: 1) Відкриття Загальних Зборів § 20. 2) Відчитання протоколу. 3) Звіти: з діяльности, касовий і Контр. Комісії. 4) Вибір Виділу і Контр. Комісії; 5) Біжучі справи. 6) Внески і запити. Виділ: Данило Павлюк, голова; Михайло Солошинка, секретар. 260

Ганя Кривошина і Рузя Малішевська складають 10.— зол. на Політ. Вязнів як непринятну винагороду за поміч на Всеступ. Вечерницях.

Виказ XXIX.

На викупно Українського Городу.

Вплатили в С. Б. (збірка через Т-во „Сокіл" в Самборі): Курилова Елеонора 2 і кличе: п. Захаріясевич, Популяка Осипа, Черхава, п. Блажків, дир. Стебельського Іллю. Ілля Стебельський 2. і кличе: І. Калужняцького О. С. К. Самбір, м-ра Ів. Кульчицького в Самборі, м-ра Антона Луцького в Самборі, о. дек. Анд. Бардахівського, Татари. Чукаівський Петро, люстратор О. С. К. Самбір 2 і кличе: інж. Чукавського Івана. Устрікн Долішні, інж. агр. Каплистого, Дрогобич, п. Едлінського Яр., Хирів, Сторчука Івана, Жовква, о. Ольшанського, Хирів. Дир. Олександер Білевич 2. Калужняцький Іван 2. Кульчинський Маріян 2. і кличе: Хотинецького Олександра, Турчана Івана, Веселого Олександра. Інж. Темник 5 і кличе: о. Петика, Вишковичі, проф. Кочергинова Бережниця, учит. Темника Василя, п. Ляпецьку родинкову, п. Стефанію Сваневу. Проф. Гнат Мартинець 3. і кличе: рад. Білинського Теодора, рад. Пепусовського Володимира, рад. Туркевича Івана. Дир. Свалко Петро 2 і кличе: К. Козія, о. Костя Козія, о. Волошина Івана. Хомик Степан 5 і кличе: о. Галевича, пароха в Рудках, проф. Кушевича. Самбір інж. Сілецького, Самбір. Дарія Филипчак 3 і кличе: Рабійову Яр., Ол. Козакевич, Даликовову Львів, Лілу Козакевич і Стефу Козакевич, Львів. Теодор Дзюрин 1. о. Плешкевич Юліян 3. кличе: о. дек. Йосифа Ляльовича в Мацівні, Лукавського Теодора. Іван Туркевич 2. і кличе: д-р Антін Княжинський, проф. Шуминий, рад. Налукового Луку. Микола і Ольга Стефановичі 2. і кличуть: м-ра Павліковського Осипа, п. Ю. Кульчицьку, о. Юзвяк 1. Е. Кульчицька 3. о. Іванко Володимир 5. і кличе: о. Кумацика, Дрогобич, о. Яціва Нестора, Борислав. М-р Осип Павлівський 2 і кличе: м-ра Ант. Луцького, Білинь Великий.

Вплатили в С. Б. Тиміш Білостоцький, Львів 5. Филип Волчук, Львів 5. о. Мирослав Харина, Львів 5. о. Осип Кладочний, Львів 5. Трофим Кипріянів, Волянь 1. Районова Молочарня Града 15. Степан Нестесівський, Львів 10. Службовики Маслосоюзу замісць вінка на могилу бл. п. Гайвановича 18.67. Вз. Поміч Українського Вчительства Львів 25. Службовики Маслосоюзу Стрий 25. Учасники Молочарської Школи Стрий 9.75. Районова Молочарня Дідилів 15. Тиміш Білостоцький, Львів 5. Сокіл IV Львів 15. Районова Молочарня Гаї к. Львова 21. Кооп. Власна Поміч Перемишль 2. Районова Молочарня Журавно 30. Сокіл Каллубиська 5.50. Краєве Товариство Кредитове Львів 20. Сокіл Середпільці 3. Сокіл Токи 10 і взиває всі сокільські гнізда Збаращини. Кружок Союзу Українок Угринів 5. Кооп. Надія, Цеблів 5. Кооп. Надія, Вільховець п. Бережани 10. Кредит. Кооп. Ощадність, Коцюбинчики 5. Северин Троян, Холорів 5. Сокіл Буськ 12.65. Сокіл Заривинці 5. Сокіл Угринів 10. Діонізій Рушицький, Лодзь 1. Сокіл Бусовиська 5. Районова Молочарня Калуш 10. Сокіл Васильківці 3. Сокіл Кам'янка 10. о. Киприян Ясеницький, Жовтанці 3. Софія Федорик, Лісковате 1.50. Районова Молочарня Викторів 25. Д-р Теодозій Салка, Креховопіль 5. Сокіл Східниця 20. і закликає всі сокільські гнізда Дрогобиччини. Антін Українець, Торське 1. Інж. Василь Котик, Ляшки 15. о. Йосиф Микитин, Салкава 10. Районова Молочарня Риботичі 5. Кооп. Надія Камінне 15.56. Районова Молочарня Янківці 5.

Жертводавців, які рекламували свої вплати просимо вибачення, бо раніше виказів оголошувати ми не могли з причин від нас незалежних. Збіркову акцію продовжуємо. До цієї пори зібрано яких зол. 9.000. За дальші вплати просимо. Другий виказ оголосимо при кінці місяця лютого п. р.

Дешеві Білі Дні

з 40 проц. знижкою цін влаштовує фірма

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Полотно	0.60	Шифон на пост. шир. 150	1.70
Шифон	0.90	Пошевки мереж.	1.80
Зефір сирий	0.60	Простирала ковдр.	4.50
Попеліна на сорочки	1.20	Обрусове біле	1.90
Сирий шовк	1.—	Обрусове колір.	2.20
Перкаліна колір.	0.70	Ґарнітур 6 осіб	6.—
Димка на підштанці	0.70	Серветки	0.20
Полотно на простир.	1.25	Ручники вафл.	0.30
Простирала відпасов.	2.—	Ручники купел.	0.50
Вени шир. 90	1.05	Хустинки до носа	0.15
Атлас на пост. шир. 90	1.25	Стирки	0.40
Атлас на пост. шир. 150	2.85	Капи пікові	2.50
Шифон на пост. шир. 90	1.—		

Увага: З нагоди Білих Днів продаємо всілякі блаватні товари на 30 проц. дешевше. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою оплатою.

ПОЛЕКША ДЛЯ ТИХ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ!

При ревматизмі, артретизмі, нервоболях, ісхіясі і т. п.

успішно ділає натирання

„EMBETA - STAWOLIT" Rej. Nr. 39

Mgr. W. Paździerskiego

Продажа в аптиках і аптичних складах.

Хем. фабр. „Pharmachemia" — Бидгощ. 2—2

НАУКА

УДІЛЯЮ лекцій гри на цитрі. Зголошення Задвірянська 8 партер, м. 1. від год. 14—15. 260 2—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОТРИЙ з безробітних учителів хотів би посвятити кожної неділі 3 години вихованню реміслничих терміонаторів. Зголошення з поданням умовин до Адм. „Діла" під „Опіка". 3—3

АҐЕНТІВ ПОРТРЕТОВИХ на небувалих дотепер умовинах шукає портретове Заведення „Renesans", Kielce, Focha 14. Спеціяльність портрети „Semi-Email" фотографічні новини. Жадати проспектів. Просимо листуватись в польській мові. 128 1-35

КУПНО - ПРОДАЖА

КАСУ „Національ" уживану куплю. Оферти під Ц. С. Адміністрація „Діла". 249 1—2

ПІЯНІНА майже нові оказійно продає Бартошевський, Пекарська пятнапять I. поверх. 266 1—4

ПАНСІОН „ВІТА" Живець Черче до винайму від 1. травня п. р. враз з постіллю і кухонним начинням. Можливість купна. Ближчі інформації у Д-ра Шенкирика в Рогатині або листом до Адміністр. „Діла під „Віта". 240 3—3

ВИСОКОҐІРСЬКИЙ лікувальний мід першої якости можна набувати в пасіці в Остодорі к. Підлютого у 5 кг-мових пушках в ціні по 3 зол. за 1 кг. Зофія Гаванська і С-ка, Остодір, почта Перегінсько.

РІЖНІ

ПОВІДОМЛЯЮ Всечесних Отців Добродіїв, що дня 1. лютого 1937 р. **я переніс свою бронзівничу робітню церковних виробів** з Ринку ч. 9 **на вул. Вірменську ч. 25** до реальности Т-ва „Зоря". Прошу ласкаво піддержати рідний промисл. — **Стефан Фединський.** 216 4—15

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 7-100

ХОСЕН НЕПОМІРНИЙ З ЦІНОЮ. Як запобігти венеричним недугам та як їх лікувати успішно вчить найліпша книжка Д-р Раз п.н. „Венеричні недуги". Доказ: 150.000 проданих вже примірників і 10 видань. 102 стор. 8 ілюстрацій, ціна тільки зол. 3.—. D/H. Żebrowska, Warszawa, Skrzynka 589/D.

Вечором йдемо всі до „ОКА" на чай (20 сот.) і знамениті пампушки (15 сот.). 268 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік

у Берліні, Відні та Празі

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.

напр. Віденської каварні

Тел. 251-68. Сепаратні жальні.

ЧИ ВАШ годинник ходить добре? Якщо ні, дайте направити до **ІВАНА ЗЕЛЬТЕНРАЙХА,** Львів, Марійська пл. 5. Прецизійно, солідно, дешево. З провінції присилайте почтою. 3032 77-9

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Мгр Антін Луцький

відкрив і веде адвокатську канцелярію

в Старому Самборі 1—3

НЕРВОЛЬ

Хеміка д-ра Францоза, одинокий радикальний і випробований засіб (натирання) проти

РЕВМАТИЗМОВІ

чольок з причини простуди, пострілові, ісхіясові і ін. — всюди можна дістати.

Виріб і головна продажа

АПТИКА МІКОЛЯША

Львів, Коперника 1

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА

світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт до Англії, Арґентини, Уруґваю, Данії, Франції, Голяндії, Палестини і т. д.

виключне заступництво

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського 17. 26 0г

як нова

по заложенню нових частин (направі)

у фірмі

механіка

т. ІВАНИШИН ГОРОДЕЦЬКА 23

ТЕЛ. 246-35

МЕБЛІ Їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів. Сикстуська 41. Тел. 292-79

3208

КІР

Львів, Уейського 6

Тел. 280-88

Станиславів, 3-го Мая 4. II п.

ПЛЯНИ БУДОВИ

40 17—?

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гіґієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ

С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7 Філія КОПЕРНИКА 15а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.